

„Jézus azt tanította, hogy a halottak fel fognak támadni, márpedig, ha az embereknek lenne halhatatlan lelkük, akkor erre semmi szükség nem lenne.”

János. 11:11-25

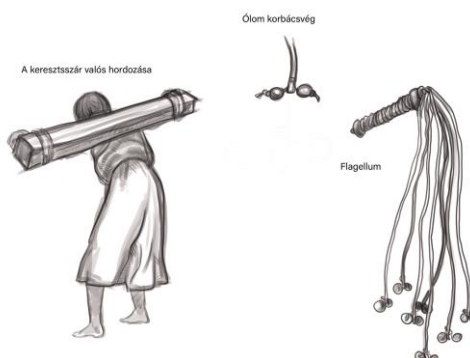
Az V. lateráni (GPS: É sz.: 41.8858811 K. h.:12.505673) zsinat 1512–1517 között hozza a minden emberi lelkek halhatatlanságáról szóló döntést. Közel 1500 év múlva. (II. Gyula és X. Leo pápa kora –1517, Luther ki-szegezi a 95 pontot, a magyar Bakócz Tamás sikertelenül indul a pápai trónért. Igaz, ellenfele X. Leo szemé-lyében egy igazi de' Medici, akinek a családja meghatározó európai pénzügyi befolyással bír.)

12. „Éloi, Éloi lam sabaktani” – „Éli, éli lamma szabaktani! „ – Istenem, Istenem miért hagytál el engem!”

Mk. 15,34

A katolikus jámborság, ma egy húsvétinak leírt, ájtatos vallási ünnepet vetít a tudati vetítővászonra. Pedig Jézust egy nagy „karneváli hangulat” kellős közepén akasztották fel. Ezt is hamisan feszítésnek hívjuk, holott a művelet a feszítés fogalmától nagyon távol áll. Az eseményről a város, Jeruzsálem, tulajdonképpen tudomást sem vett. És persze nem csak Jézust feszítették keresztre (maradjunk ennél a fogalomnál), hanem má-sik két embert is.

A torinói lepel vérnymai közül – időrendben az elsőt – a korbácsolás nyomai hagyták. A római „gumibot”, avagy a belügyi alakulatok kényszerítő eszköze, háromágú korbács volt. Fanyelének a végén rézrögzítőbe egy gyűrű kapcsolódott, azon három bőrszalag függött, a szalagok végéhez rögzítve egy-egy ólomnehezék. Az ólomdarabok olyanok voltak, mint egy-egy miniatűr súlyzó. Ez a két golyó egy ólomösszekötő-pálcával,

volt a bőrszalag végébe bevarrva.

A korbáccsal

iszonyatosat lehetett ütni. Kicsit neveletlennek tűnhet a párhuzam, de a huszonöt botütés Ludas Matyin, abban a korban, ehhez a korbácsoláshoz képest semmiség volt, jóval kisebb traumát eredményezett. Ilyen nyomok, a római korbácsólom végeinek a nyomai Jézus testének szinte az egész felületét beborítják. A nyomok elhelyezkedéséből lehet tudni, hogy milyen testhelyzetben korbácsolták meg Jézust. Vas megyé-ben, Nagycenk előtt, az országút szélén, az Iskola utca 7. szám előtt, a 84-es út bevezető szakaszán (GPS É.: 47.601819 K.:16.699939) áll egy homokköoszlop, a tetején, egy kicsi alak, aki előrehajol, és a kezei egy cölöphöz/tuskóhoz vannak kötve. Ez a hiteles testhelyzet. KÉP..... Ebből következik, hogy a korbács a has oldalán is hagyott nyomokat, ahogyan a bőrszalagok behajoltak az ütések ereje folytán alul, a test alá.

De miért korbácsolják meg? Persze, mert a rómaiak, de Pilátus leginkább, nagyon gonoszak. Ha e-helyett valamilyen hihető logikus választ keresünk, akkor találunk. A korbácsolás az előtt következik be, mielőtt Jé-zust Barabással együtt az embereknek bemutatják. Ugyan az eljárás brutális, de abban a korban minden brutális. Pilátusnak nincs más eszköze, hogy esetleg szálnalmat keltsen a nép soraiban, illetve sugallja, hogy

a néptanító meglakolt bűneiért, és ezzel Barabást juttathassa a keresztre. Nem sikerült. Ettől még nem a különleges gonoszság jelképe ez a korbácsolás, ahogy viszont a belügyi túlkapás gyöngyszeme, Jézus korbácsolás utáni megalázása. Persze ez a töviskorona és a megcsúfolás már valószínűleg nem parancsra, legkevésbé nem a törvényességre kínosan ügyelő Pilátus parancsára történik. Ezért nagyobb az esélye, hogy a korbácsolás a nép előtti bemutatás előtt, a korona és a ruháira kockát vetve, azok kisorsolása a bemutatás után, a végleges ítélet ismeretében történik. Ha fordítva lett volna, akkor Pilátus az utolsó betűig betartandó római jog ellen vét, és ez egy ilyen kiélezett helyzetben számára is beláthatatlan következményekkel járhat. Az elítélt Jézust Pilátus többet nem látja, tehát azt tesznek vele, amit akarnak. Ehhez a katonáknak és Longinusznak mint parancsoknak a törvénytelenesség feletti szemet hunyása kell. Vagy talán Pilátus azért gonosz, mert a Megváltó művét nem nagyon akarja beteljesülni engedni? Vagy azért, mert megkorbácsoltatta a kizárólag római szemszögből nézve bűntelen Jézust? Vagy mert „egy követ fúj” a „gonosz” zsidókkal? Vagy mert a zsidó főtanács rávette, és Pilátus együttműködik velük, hogy az istenkáromlással „hamisan” vádolt Jézust mégis csak el tudják veszejteni? Mi a bűne tulajdonképpen Pilátusnak azon kívül, hogy betű szerint igyekezik betartatni és betartani a római törvényt, amely egyébként az elsődleges hivatali kötelme?

Mint tudjuk, Pilátus nem jár sikerrel. De miért fontos neki, hogy Jézust kivonja a büntetés-végrehajtás alól? Azért, mert ott van Barabás. Barabás, akit gyilkosként, bűnösként, istentelenként állít elénk a Biblia. Barabás is annak a koncepció felfogásnak az áldozata, mint sokan mások, a szentnek mondott írásban. Ha az ellenfeleket mind jobban megalázzuk, porba tiporjuk, Jézus anélkül, hogy bármit is állítanánk róla, egyre magasabbra emelkedik. A teljesség igénye nélkül ilyen Mária Magdolna, Tamás apostol, Júdás és még mások is. Ilyen Barabás is. Pilátusnak elemi érdeke megszabadulni tőle, de a zsidó népesség pontosan tudja, hogy egy profi harcos, illetve egy olyan néptanító közt kell választania, aki mindenkit megsértett hitében, és összeüregesztett mindenkit, mindenkivel. Szembement a zsidó hittel és értékrenddel. Ez a tevékenység sikeres volt. 'Azért jöttem közétek, hogy ellentéteket szítsak és tüzeket lobbantsak'. Szembehelyezkedett a római törvényekkel is, bár azt csak részlegesen merte és akarta. Tudta, hogy ezzel jóvátehetetlen bajt generálna a szeretett zsidó népének. Az „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré!” kijelentés a rómaiakkal való konfrontálódásra való készség, késztetés csitítása. Ezért Pilátus félelme nem alaptalan, hogy nem tudja Jézust „kicsereltetni” Barabásra. Még egy törvénybe ütköző lépésre is elszánja magát. A két latort nem is állítja ki a nép elé. Ekkor ugyanis 25%-ra csökkenne Barabás büntethetőségének valószínűsége.

A Via Dolorosa elején egy borral telt kelyhet nyújtanak Jézusnak, de ő visszautasítja. Ez részben kényszer is lehet, hiszen mind a két keze „foglalt”. Nem úgy, és nem olyan keresztet hordoz, mint amit a művészettörténet – nem csak itt – hamisan, hagyományként tár elénk. A keresztek függőleges oszlopa a vesztőhelyen van. A tetején egy csapolás kiálló nyúlványa látható. Az elítélt, a kitárt karjaira, vállára felkötözött kereszt-rúddal botorkál fel a néptömeg előtt, a nép sorfala között a Golgotára, a kivégzőhelyre. Tehát ha akarná, akkor sem tudná átvenni a poharat. Ez a katolikus olvasatban azért van így, mert meg akarta tapasztalni a szenvedés minden lehető formáját. Valóban ezt akarta? A kereszten idejekorán elhangzó „jelszó” sem ezt támasztja alá. Ha elfogadja a bort az út elején, mely nem bor, hanem egy borban oldott fájdalomcsillapító/kábító koktél, ha ezt elfogadná, akkor már nem kalibrálható a szivacs tartartalma, amely pedig pontos összetételű a kívánt hatást elérendő, melyet a kereszten valóban megkap. Az egyszerűség kedvéért ez túl-
adagolás lenne. Ha már veszi magának a bátorságot a hagyomány, és Veronikának nevezni a névtelen aszszonyt, a verocco=kendő szóból, aki Jézus arcát leitatja, és nem letörli. (Törléssel nem lenne kép a kendőn.) Longinus századosnak hívjuk a longinus = lándzsa szóból a Jézus oldalát megdöfő, egyébként névtelen századost. Ebből meríthető az a bátorság, hogy bevezessünk még néhány névtelen szereplő ugyanilyen logikájú megnevezését. Ezek közül az első tehát, a Pohárember.

A pohár mellett a szivacs pontosan kalibrált tartalma nem lenne ellenőrizhető mennyiségű és hatású. A keresztút egyéb részletei teljesen lényegtelenek a történetünk szempontjából. A keresztúton még jön a két latort, vagy megy Jézus előtt, hiszen nem tudjuk a sorrendet, mert arról egy szó sem esik. A jajveszékélés nem az Isten fiának, a tanítónak szól jórészt, hanem a két családapának, rokonnak, barátanak. Ők vonzzák az igazi

tömeget. A nikaiai zsinat (Kr. u. 325 GPS: É. sz.:43.7022308674 K.h.:7.2729395281) határozata: Húsvét a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő első telihold utáni vasárnap. Senki sem kesereg, mert nincs húsvét. Még a gondolat sem fogalmazódott meg. Az utolsó vacsorának hívott széder estén más történik, nem véletlenül kötve azt egy kikerülhetetlen kötelező zsidó ünnephez. Ezt (is) jól tudják a Luther-követők (is), amikor úrvacsorát vettek a saját liturgiájukban. 33-ban, azokon a napokon senki sem keresi az alig ismert néptanítót. Azt, akit csókkal kell elárulni, mert sem a római, sem a zsidó belügyi erők közül senki nem ismeri. A keresztút koreografált története a háromszori eleséssel nyilván népmesei megközelítés. Ez is a „Vitruviusz-szindróma” része. Nem szól arról a Biblia, hogy a római perrendtartás miatt mindenki fölé vagy a kereszt tövébe ki kellett írni az ítélet okát, a titulust. Mégpedig közérthetően. Jézus esetében ez három nyelven kellett, hogy történjen. Latinul, ógörögül és héberül (egyek kutatók szerint arámiul is). Az ógörög hiteles szöveget prof. dr. Kiss Tamás adta meg, aki nem csak botanikus, de filozófusként az ógörög nyelvben is járatos.

A zsidó jogcím az istenkáromlás, melyet folyamatosan követ el Jézus, három éven át, a katolikus interpretáció csak egyes eseteket említ meg. A római jogalap a Lex Iulia Maiestatis nevű törvény alapján válik lehetségessé. Ez a törvény a szemet szemért, fogat fogért elvet egyesíti a császár felségének sérthetetlenségével, és benne foglaltatik az, hogy a császár parancsára történik a kivégzés. Pilátus a korbácsoltatással és ennek sikertelen kimenetele után a kivégzéssel önmagát is „ki akarja mosni” az esteleges következmények alól.

A tábla (vádcimtábla) egy deszkalap, mely a fa faragásának logikája okán vízszintes deszkalap kellett, hogy legyen. Függőlegesen nem faragható ki értelmesen a szöveg, mert szinte csak elválasztásokból állna, és a fa szerkezete sem engedné ezt a megoldást, de ez már faanyagtan, melyre itt nem térnék ki. Az a deszkatördék, melyet ma az eredeti tábla darabjának tekintenek, pontosan nem érthető okok miatt tekintik eredetinek, mélyvésett betűket tartalmaz.

Mi volt a táblán? Mint minden, amit „pontosan ismerünk” ez ügyben, itt is több, bár hasonló verzióban maradt ránk. Az evangéliumokból a szövegről, a következőket tudjuk meg:

Márk evangéliuma 15, 26: „És elítélésének okát így írták fel: 'A ZSIDÓK KIRÁLYA' (ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων).”

Lukács evangéliuma 23, 38: „Feje fölé egy görög, latin és héber nyelvű feliratot tettek: 'EZ A ZSIDÓK KIRÁLYA' (ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος).”

Máté evangéliuma 27, 37: „Feje fölé táblát tettek, amelyre elítélésének okát írták: 'EZ JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA' (οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων).”

János evangéliuma 19, 19: „Pilátus pedig feliratot is készített, és a keresztre szegeztette. Ez volt az írás: 'NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA' (Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων).”

Az egyik apokrif evangéliumban is említik a feliratot: „Amikor felállították a keresztet, ezt írták fel rá: 'EZ IZRAEL KIRÁLYA'.” (Péter evangéliuma – Kapitánffy István fordítása)

Ha a betűket számolom, és a velem többször együtt dolgozó fafaragókat kérdezem, ez a tábla nem faragható ki egy-másfél óra alatt. A kutatók (1998) valami ilyesmit vélnek a feliratnak: Ezekből következik, hogy a kereszt felirata valahogy így nézhetett ki:

héber (arámi): ישוע הנצרי מלך היהודים

latin: HIC EST REX IUDAEORUM

görög: ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων

ógörög: Ἰησοῦς Ὁ Ναζωραῖος ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων !! (A két felkiáltó jel is szorosan a szöveg jelentésének tartozéka, ugyan nem azzal a logikával, mint amit itt Európában ma az írásjeleknek tulajdonítunk.)

A héber/arámi szöveg fonetikus átírása pedig így szól: Jesua haNocri Melek haJehudim /Jesua Nacoraja Malka Dijehudájá.

Ezek a feliratok közelítőleg hatvan írásjelet tartalmaznak. Ehhez szöveg kell, vagy előírni kell, vagy írástudás kell, faragni kell tudni, anyag kell (olyan, amely nem reped), ha Magyarországon lennénk, javasolnám a hársfát vagy a diófát például. Csak azt akarom jelezni, hogy nem csak egy darab deszka kellett. Ha pedig kész volt már a tábla, akkor a koncepció minden verziójára felkészültek, de a tábla valószínű „szerepléséről” egyetlen szó sincs addig, amíg azt Jézus feje fölé nem szögezték. Csak ezt a tényt említi az írás.

Az a diófadeszka, amelyen a szövegtöredék látható rövidítésekkel, mely önmagában is lehetetlen, mert jogszerűtlen, és az egyszerű népek értelmezhetetlen. Az egy más kérdés, hogy ki tudott olvasni akkor, és éppen milyen nyelven tudott, ha tudott. Ezt a deszkát tartják az eredeti deszkának. Ez mindössze 25 cm hosszú. A 25 cm-en egyetlen szó talán még kiírható, de akkor a deszkának sokszorta szélesebbnek kellene lenni, mint 14 cm, amely a másik paramétere a jeles darabnak. Tulajdonképpen az sem világos, hogy miért okvetlen vésett és nem festett betűs táblán gondolkodunk. Nyilván azért, mert ez a kicsi tábla „tudományosan” vizsgálva lehetőséget ad arra, hogy azt eredetinek tekintse valaki.

Eszembe ötlök a szegezéssel kapcsolatban a legújabb szenzáció is, az, hogy megtalálták „Kajafás sírját”. Tulajdonképpen mindegy, hogy kiét találták meg, mert azt is megtudtuk, hogy benne három girbegurba szeg van, amelyeket a tudósok vizsgálnak, hogy nem lehettek-e a Jézust „rögzítő” szegek. A szegek cca. 8 cm-esek, ha nem görbék. Valóban fontos ilyen szempontból „tudományosan” vizsgálni a leletet? Ha egy test biztonságos rögzítését akarjuk megoldani, akkor ennél sokkal hosszabb szegek jöhetnek csak szóba. Ehhez nem kell tudomány. Ehhez sem... Mit lehet még tudományosnak nevezni manapság?

Jézus 10 óra körül kerül Barabással a nép elé. A „szavazás” minimum fél órát tart. Ekkor valaki, aki éppen kéznél van, és van nála tábla is, vagy a raktárban eleve vannak tábla anyagok, a feltételeket nem vizsgálom, mert értelmetlennek tartom, ha tehát akkor elkezd valaki faragni a feliratot, azt cca. 11,30-kor nem lehet a bűnös nyakába akasztani vagy előtte hordozni a vesztőhelyre menet közben. Még ha egy kengyelfutó hozza is utánuk, akkor sem ér időben oda. A kereszt felállítását után elvileg fel lehet ütni egy szeggel. A tábla tehát nem egy zsebkendőnyi INRI, hanem egy széles darab, melynek méretét, a szöveg hosszát figyelembe véve, meg lehet közelíteni. Innentől kezdve a kérdés az, hogy a kivégzéskor (Kr. u. 33-ban) még nem ismert úgynevezett latin kereszt helyett alkalmazott T alakú akasztófa hová és hogyan kapta a táblát úgy, hogy az olvasható is legyen, vagy akár ne is legyen olvasható, de a fej fölött maradjon. Ezt ábrázolja az előző

kép.

Az ortodoxia hármaskeresztjének legfelül lévő rövidebb vízszintes keresztszára után lejjebb van a tényleges szélesebbre nyúló keresztszár, majd még lejjebb a harmadik, a ferde, a lábtámaszt jelképező keresztszár. Legfelül egy széles deszkának kellett lennie. A római előírás, a háromnyelvű teljesen kiírt érthető szöveget teszi kötelezővé. Rövidíteni sem lehetett, ez csak a jóval későbbi latin szövegek sajátja.

Felérnek a kivégző helyre, a Koponya-hegyre. Mindhármukat felakasztják. Jézust középre. Ismétlem többször, hogy senki, senkit nem feszít, sehova. Az ilyen, úgynevezett részletkérdéseken csúszik félre végérvényesen az igazság. Főképp akkor, amikor folyamatosan, szisztematikusan, az egész üzenetben kicsi csúsztatások sorából áll össze az egyetlen, megmásíthatatlan „igazság”. Ilyen az ’í’ betű példázata is. Akár nagy ’I’-vel írhatnám, bár akkor ahhoz a rosszul fordított evangéliumi részhez kezdenék hasonlítani, amely arról akar értesíteni bennünket, hogy Jézus valami olyasmit mond, hogy, ha – az Írásból(?) Tórából(?) – csak egy í betű is elveszik, akkor nincs értelem az egésznek. Ezt is átléphetnénk, mint lényegtelen. A baj annyi, hogy a Tóra kizárólag mássalhangzós kvadrátbetűs írás, így aztán véletlenül sem lehet benne ’í’ betű. Jézus, mivel betéve tudja a Tórát, bizonyosan nem mond ilyen tarthatatlan dolgot. Ki „téved” vagy hibázik? Az evangelista? Ő is zsidó, ő is a Tórán nőtt fel. Kényszerítik, vagy nem is ír ilyet? Akkor valamelyik fordító a hiba gazdája, vagy tudatos, sokadik ferdítés eredménye ez a „kis hiba” sokadszorra? De még mások is.

Arról értekezni, hogy Jézus csak az Tóra reformját tűzte ki célul és nem a Tóra sarokpontjainak a teljesen elmentés értelmű újrafogalmazását, fölösleges időtöltésnek érzem. Szemet szemért helyett, tartsd oda másikat is, nekem nem tűnik reformgondolatnak, hanem radikális ellentmondásnak. Persze ide hozhatom megint, az „adjátok meg a császárnak, ami a császáré” előbb említett gondolatot, de ez politikai üzenet és nem új, etikai előírás, mint a többi. Addig míg ezt teszi a zsidó nép, azaz megadják a császárnak, ami a császáré, addig nem jutnak el a barkohba-lázadásig és a maszadai tragédiáig, ahol a birodalom túlereje könnyörtelenül leradírozza őket a harcterről.

A keresztfeszítés ábrázolása általában anatómiailag és kivégzéstechnikailag is olyan tévedés, amelyet egy profi hóhér a rómaiaktól kezdve a középkorig nem engedett meg magának. Anatómiailag hiteles feszületábrázolásról, háromról tudok közel és távol. Nyilván vannak még szép számmal, viszont ez a három jelképértékű, és itt nem szükséges a további felsorolás sem.

A kereszten az anatómiailag hiteles testhelyzetet a Sacra Familia „ezer tornyú” kőcsipkeszerű óriási katedrálisban, a főhajóban, a szentély előtt függő vezérfeszület mutatja. A karok szinte függőlegesek, a test ívben meghajlik, a fej a mellre bukik. A Krisztusábrázolások szinte mindegyike nem ilyen, hanem anatómiailag hamis helyzetet ábrázol. Ebből a helytelen berögződésből táplálkozik a Jézust keresztre „feszítették” kijelentés, és megint a művészettörténet hazudik. Tudatosan. Nem téved, nem átértelmez. Kétezer éven át csak az „téved” konzekvensen, aki pontosan ismeri az igazságot. Jézust, a kor legjellegzetesebb köztörvényes bűnösöknek szánt akasztófáján akasztásos halálra ítélték. Nem véletlenül szükséges az egyház számára a szent keresztfelmagasztalása. A második helyes testhelyzetű Krisztusábrázolás Szombathelyen, a püspöki palotában, a püspökök magánkápolnájában van. Ott a feszületen ugyanilyen helyes testhelyzetben látható Krisztus. Van még egy érdekessége. A halál előtti időszakban felvett testhelyzetet mutatja, amely igen szokatlan. Jézus feje nem előre bukik, hanem felnéz fohászkodó állapotban az Atyára. Ezután hangzik el a „szomjazom” jelszó, és utána az Éli, Éli lamma sabaktani. A harmadik helyes testhelyzetű feszület a pápa pástorbotjának a „feje”, „csúcsdísz”. Tessék megnézni a helyes testhelyzetet! Véletlen, hogy a boton jó a testhelyzet?

Ki megy temetésre szivaccsal a zsebében?

A kereszten elkezdődik az a haláltusa, melyet a római joggyakorlat pontosan, szinte percre pontosan tud határidők közé szorítani, több százeres „minta” alapján. Pontosán tudja, hogy mikor, minek, milyen jelenségnek kell következnie, milyen sorrendben. A kivégzendő a keresztre egy adott állapotban, adott környezeti viszonyok között, egy adott technikával kerül. A környezetet és a „rögzítési módot” állandónak lehet tekinteni a halál pillanatáig. Az élettani folyamatok lineárisan, kiszámíthatóan lassulnak a teljes leállásig, a halálig. Nincsen semmiféle ok arra, hogy a folyamat megváltozzon. Éppen ez a cél a kivégzés minden szakaszában. Egy keresztre feszített, a száz és százezer kivégzett példájából kiindulva öt óra és öt nap közti intervallumban hal meg a kereszten. Jézus három órákor „kileheli lelkét”. Mi is történik ez előtt közvetlen? Anynyi, hogy egy felszólítás jön a keresztről, tőle, a keresz alatt álló kis csoporthoz. „Szomjazom”! Rendben van, de mi értelme ennek, ha nem lehet a kivégzendőt még csak megközelíteni sem, nem pedig segítséget nyújtani neki. Ezért áll őrség a keresztek mellett, és ezért van még plusz belügyi erő a helyszínen. Ezért is és a vélhetően kirobbanó keleties torzszalkodás megelőzésére. Ilyet, hogy „szomjazom” ugyan lehet mondani önkívületi állapotban is, de akkor is, ha tudom, hogy én valamiért kivétel vagyok az általánosan ismert törvény alól. A „szomjazom” azért hangzik el „minél előbb”, mert meg kell előzni a „halállal” a lábszárcsonttörést, és meg kell előzni a két „lator” halálát, illetve azok lábszárcsonttörését. Ezért aztán erős kételyeim támadnak az irányban, hogy Jézus milyen hosszan is akart szenvedni a kereszten a mi bűneinkért. A „szomjazom” után egy „gonosz zsidó” ecetbe mártott szivacsot tart Jézus szájához. Persze csak azért, hogy a kínját fokozza, mert hiszen a „zsidók gonoszak”. A Biblia szerint. A fordítások pontatlanságáról sem nyitnék vitát, de az eredeti szöveg savanyú szivacsot emleget, nem ecetes szivacsot. Mi a lényegi különbség, kérdezheti bárki, felületes megközelítésben. Jelzem, óriási a különbség, és ismét ezek a „kis különbségek és lényegtelen elírások” viszik félre az egész történetet az úgynevezett katolikus olvasat felé, melyet egyre inkább kaotikusnak látok. A legfontosabb kérdésem ez ügyben az, hogy:

Honnan és miért van szivacs egy vesztőhelyen?

És csak ezután érdekes az a kérdés, hogy:

Mi van a szivacsban? Milyen összetételű oldat, melynek az összetétele kikövetkeztethető, hiszen a Biblia leírja a hatást, az anatómiai hatást. Így aztán „visszafelé” megadható a szivacsban lévő oldat összes jellemzője.

A szivacs ekkor luxuscikk, ritka, és nem hordozzák az emberek maguknál. Lehet, hogy van egy különc, aki mindig visz egy szivacsot magával. Miért éppen ő megy a kivégzésre? Honnan tudja, hogy ott is kell a szivacs? Honnan tudja, hogy minden rendszabály és az őrség ellenére is szükség lesz a szivacsra? Miért van nála még egy nádszál vagy kellő hosszúságú pálca is? Honnan tudja, hogy a szivacsba mit kell felszívni, amikor (vagy már előtte?) elhangzik a felszólítás? Honnan tudja a savanyú oldat összetételét, vagy talán ő nem

is tudja, csak készen kapta valaki mástól? És ő hol van addig, mert a Biblia szerint nincs is ott? De ha ott van, akkor sem említi az Szentírás. Ő a második megnevesítettünk, ő a „Szivacsember.” Az oldat, amely a szivacsban van egyértelmű anatómiai és élettani hatásokat vált ki, szinte azonnal. Az ecet semmiféle hatást nem váltana ki. Erről prof. dr. Kiss Tamás botanikus és dr. Stubán Ádám sebész szakvéleményeit szíveskedjen a Tisztelt Olvasó áttanulmányozni. A szivacs tartalma azonos-e a keresztút elején odanyújtott pohár tartalmával, nem tudjuk. Az biztos, hogy a pohár tartalma egyfajta erős fájdalomcsillapító, narkotikus hatással bíró oldat. A maja papoktól kezdve a tibeti szerzeteseken és az indiai gurukon át a zsidó kultúráig, minden nép eljutott hasonló hatású, esetleg más-más eredetű oldatok készítéséig és használatáig. A szenvedés nem lelki megtisztulási eszköz, a szenvedés biológiai tény, kényszer, melyet gyáva emberek felruházhatnak mindenféle „felsőbbrendű” lelki orákulummal, de nem érdemes. Jézus pontosan tudja a koreográfiát. Tehát a kereszten olyan beavatkozás következik be, Jézus lineárisan csökkenő életjeleket mutató állapotában, mely azonnali „halált” jelent. A szivacs „megízlelése” után csak annyit tud elnyöszörögni, hogy Éli, Éli, lamma sabaktani.

Mi lehetett a szivacsban? Méreggyilok (fehér virágú), vérehulló fecskefű (sárga virágú), selyembokor (narancssárga és okkersárga, összetett virágú)?

Dr. Kiss Tamás

MIT TARTALMAZHATOTT A SZIVACS?

Annak a szivacsnak a tartalmáról lenne szó, melyet Krisztusnak nyújtottak, hogy a keresztre feszített rettenetes kínjait, ha csak kicsit is, de enyhítse. A dolgok, történések időtávlatára miatt, természetesen, ebben a kérdésben sem lehet kikeveredni a feltételezésekből. Több gyanúsított növényfaj is szóba került, többek között a *Cynanchum*, *Asclepias* nemzetség fajtái, de a leginkább valószínű, hogy a szivacsban a *Chelidonium majus* L., avagy a vérehulló fecskefű kivonata lehetett. A növényt már Teofrastus (Kr. e. 287) említi, de Plinius (Kr. e. 79–23) is ír róla. Tehát már a Krisztusi időkben ismert növénynek számított. Elsősorban tinktúrákat készítettek belőle, például, gyökerét borban megáztatva nyertek orvosságot. Az elixírt elsődlegesen epe-, gyomor- és vesebántalmakra alkalmazták, természetesen a megfelelő „technológiai” eljárást követően. Általános recept volt, hogy 10 gramm gyökeret áztattak 200 gr borban nyolc napig, majd a levét leszűrték. A tinktúrát napi 2-3 alkalommal adták a betegeknek, 15–20 cseppnyi adagokban.

A vérehulló a mákfélék (*Papaveraceae*) családjába tartozik, így sokféle, az élő szervezetekre káros és hasznos anyagot tartalmaz. Neve görög eredetű (*χελιδων*), fecskét jelent, mely arra utal, hogy virágzásakor érkeznek meg a fecskék, és elszáradásuk idején költöznek el. A fecskefű számtalan hatóanyagot, alkaloidot hordoz, melyek a keserű, csípős ízű sárga tejnedvében találhatók. Például: legnagyobb mennyiségben,

0.66%-ban a keldonint tartalmazza (a gyökér legfőbb alkaloidja), mellette homokelidin, *keleritrin* (ez szív-méreg), szanguinarin, kelidoxantin, protopin, allokriptotin, koptisin (a föld feletti részek legfőbb alkaloidja) és spartein-alkaloidokat is tartalmaz. Az ismert alkaloidok száma a gyökérben és a szárban együttesen, már meghaladja a húszat. A tejnedv frissen fogyasztva mérgező, de szemölcsökre cseppentve, azokat megsemmisíti. Sósavas sóját fájdalomcsillapításra alkalmazták, alkalmazzák. A keresztre feszített ember testhelyzete, állapota, nem engedhette meg, hogy a szivacs tartalmát egyszerűen a szájába juttassák, így maradt az egyetlen lehetőség, hogy *a borban oldott fájdalomcsillapítót* az említett hordozó segítségével juttassák el a testhez, annak valamely részéhez, részeihez. Nagyon kicsi az esélye annak, hogy egy efféle akció, akár minimális eredményt is elérjen, azaz; csökkentse a kínokat. Sokkal inkább az emberiesség, a szeretet mutatkozik meg ebben a tettben. De arra is gondolhatunk, hogy az orvosságot nyújtó kéz éppen a további rettenetes szenvedésektől akarta megóvni a megfeszítettet, és lényegében mérget szánt neki... Ezt csak ő tudhatta... Mivel a *Chelidonium majus* már Krisztus korában is rendkívül elterjedt növény (flóraelem) volt, gyakorlatilag már akkoriban is gyomnak volt tekinthető, de minden bizonnyal mint ismert gyógynövényt, egyévesként termesztették is. Az is nagyon valószínű, hogy földfeletti részeit (*Chenopodii herba*) is hasznosították. Illóolajat nyertek belőle (*Aetheroleum Chenopodii*). Ma már tudjuk, hogy a szárak, levelek 60–80% aszkaroidot tartalmaznak, melyet bélférgességben alkalmaznak, alkalmaztak embernél, különösen az orsógilisza és bányászféreg ellen, de állatokat is gyógyítottak vele. A vérehulló fecskefű tehát lényegében haszonnövény is volt a krisztusi időkben. Tömegessége, elterjedtsége révén pedig bárki hozzájuthatott, így a legszegényebb ember is alkalmazhatta.

Ami a **szakirodalmat** illeti, óriási anyag áll rendelkezésre az említett növényből, de etnobotanikai vonatkozásai kevésé ismertek. Leginkább Haraszti–Kalmár és Rácz Gábor – R. Kotilla és Laza Aristide könyvei, továbbá Sárközi Ágnes egyetemi szakdolgozata (2007) szolgáltatnak érdekes tényeket. Külön köszönet Professzor Borhidi Attila botanikus akadémikusnak, aki mindenkor kész volt konzultációkra.

A HALÁL ÉS A HULLAJELENSEGEK

A **klinikai halál** tényét laikusként is felállíthatjuk. Ezt az elsősegély tanfolyamon is belesulykolják az ember fejébe: nem észlelhető légzés, nem tapinthatóak pulzusok, nincs keringés. Ekkor kezdenénk meg napjainkban egy előttünk éppen összeesett ember újraélesztését, amint felmértük ezeknek az elemi vitális funkcióknak a hiányát. Ilyenkor még megvan a biológiai esély arra, hogy megfelelő technikát alkalmazva a folyamatot záros határidőn belül visszafordítsuk. Ekkor kezd el szervezetünk felhasználni a vérben a vörösvérsejtekhez kötött maradék oxigén felhasználását. Leggyorsabban az agysejtek pusztulnak el a nagy oxigénigényük miatt, majd sorban leáll a többi létfontosságú szerv is.

Amennyiben már nincs remény a folyamat visszafordítására, **biológiai halálról** beszélünk.

Az **álhalál** az életfunkciók olyan minimális fennállását jelenti, amely egy külső szemlélőt vagy felületes vizsgálatot megtévesztve a tényleges halál beálltának illúzióját kelti. Ez előidézhető barbiturátok vagy más narkotikumok következtében kialakuló mérgezés, lehűlés alkalmával is. Ez laikusok számára megtévesztő lehet. Közismert tény, hogy a jeges Dunát átúszó ember szívverése, a téli álmot alvó medve alapanyagcseréje lelassul, e két utóbbi gyakorlatilag minimalizálódni képes, mégsem szűnnek meg a vitális funkciók.

Ha nem laikus vizsgál egy halottat, az keresi a halál biztos jeleit. Először a korai, majd a késői **hullajelenségek** láthatóak.

A hullajelenségek közül ún. süllyedésszerű *hullafoltokat* láthatunk, mivel a vérkeringés leállását követően a vér folyékony és alakos elemei a gravitációnak megfelelően gyűlnek fel. Ezek szederjesszínű elszíneződést idéznek elő. Azokban az állapotokban, amikor a vér folyékony marad, például mérgezés, lehűlés, fulladás esetén, a hullafoltok általában kiterjedtek. Ha egy kivérzés okozta a halált, előfordulhat, hogy alig láthatóak hullafoltok. Ezek 15-30 percen belül megjelennek, 2-4h alatt fejlődnek ki teljesen.

Mivel először a keringésnek és a légzésnek kell leállnia ahhoz, hogy valaki meghaljon, a közismert *hullamerevség* először a szívizomban áll be. Ezt követően a jól ismert Nysten-szabály szerint jelentkezik a mimikai izmokon, majd az állon, a felső, végül az alsó végtagon. Mindehhez 1-1,5h-nak kell eltelnie a halál beálltát követően, azonban egy mechanikus oldást követően újra kialakul a halál után 2-8h-n belül. Teljes kialakulásához 4-6h szükséges, s kb. 24-72h-n át fennáll. Ez után, mivel nem létező keringés lévén megkezdődik a fehérjék lebomlása, oldódik a merevség a már korábban említett sorrendnek megfelelően.

A holttest idővel *kihűl*, mivel a vérkeringés és az energiatermelő folyamatok leállnak. A kihűlést befolyásolja a test hőmérsékletének kiindulási értéke, a környezet hőmérséklete, hővezető képessége, a ruházat. Átlagos körülmények között a testhőmérséklet óránként 1C-kal csökken, esetleg tartós víz alá merülés esetén 2C-os csökkenés is bekövetkezhet. A testhőmérséklet a halál beálltát követően 1-2h-val azonban csak lassan kezd el csökkenni. A kihűléssel párhuzamosan *libabőrösség* látható a testen.

Idővel elindul a *hullai önmésztyódés* is, mivel a különböző enzimek egy ideig még megtartják aktivitásukat.

A halált követő 20-30 percen belül a keringés leállása miatt *hullai vérárvadék* alakul ki a szívben és a nagy erekben.

Ezeket a jelenségeket **követik a késői hullajelenségek**, mint amilyen a *rothadás*. Ez általában 48-72h alatt válik láthatóvá, nagyban befolyásolják a körülmények, a környezet hőmérséklete, nedvesség tartalma. Létrejötte alacsonyabb és magasabb hőmérséklet esetén elhúzódó lehet.

Amennyiben oxigénhiányos a holttest környezete, vagy vízben, agyagos, nedves talajban található a halott, 3-4 hét alatt megindul a *hullaviaszos átalakulás*, ez kb. 6-8 hét alatt válik teljessé.

Száraz, magas hőmérsékletű környezetben a *hulla kiszárad*. Ez a vízvesztés, elsősorban párolgás miatt következik be.

Amennyiben a holttest olyan száraz, meleg környezetbe kerül, ahol az állandó légáramlás is biztosítva van, viszonylag gyors vízvesztés következik be. Ekkor több hónap alatt a holttest *mumifikálódhat*.

IDŐGÉP

Ha lenne egy gépünk, mellyel vissza tudnánk utazni az időben, s álruhában a keresztutat kísérő tömegbe tudnánk férközni, ismerve a történetet, valószínűleg tudnánk, hogy mire is figyeljünk, amikor a Jézus halálát övező körülményeket vizsgáljuk.

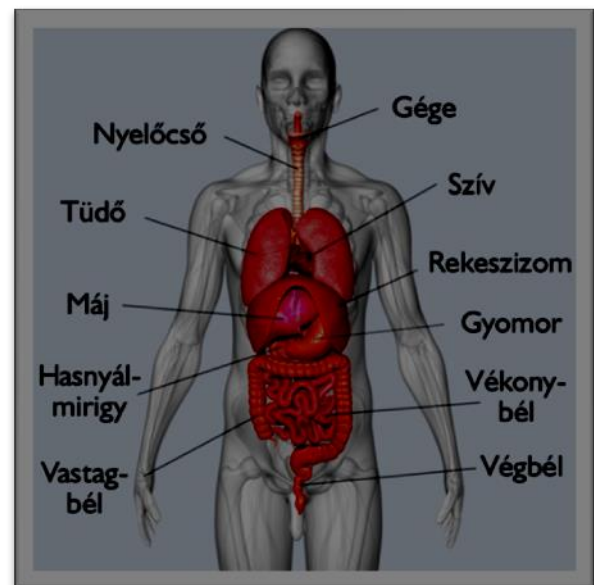
A Közel-Kelet észak-nyugati részén mérsékelt-mediterrán, további területein azonban szubtrópusi sztyepp, ill. szubtrópusi sivatag uralkodik. Jézus korában nem találták még fel a hűtőszekrényt. A fent említett okok miatt egy holttest viszonylag hamar bomlásnak indult a nagy melegben. Találhattak ugyan hűvösebb helyeket, mondjuk egy hegy gyomrában, de azt a hőmérsékletet inkább egy pince hőmérsékletéhez tudnám hasonlítani.

A keresztre feszített test már nem lélegzett, nem mozgott, szólításra nem válaszolt. Meghalt? Tehette volna fel a kérdést az időutazó.

Mint tudjuk, Jézust Longinusz oldalba döfi a kereszten, hogy megbizonyosodjanak a haláláról. Longinusz századosról köztudott volt, hogy elég rossz volt a látása. Egyesek szerint csak lovának füléig látott el. Egy elé helyezett célt azonban minden bizonnyal képes volt eltalálni. Ez a cél pedig nem volt más, mint az elé helyezett, keresztre feszített Jézus.

Ahhoz, hogy egy keresztre feszített célt lándzsával megszúrjunk, a lándzsát hegyes szögben kell tartanunk, mégpedig azért, mert a célpont magasabb ponton van felfüggesztve, mint a talajszint. Ekkor a lándzsa vége két helyre fűrődhet bele.:

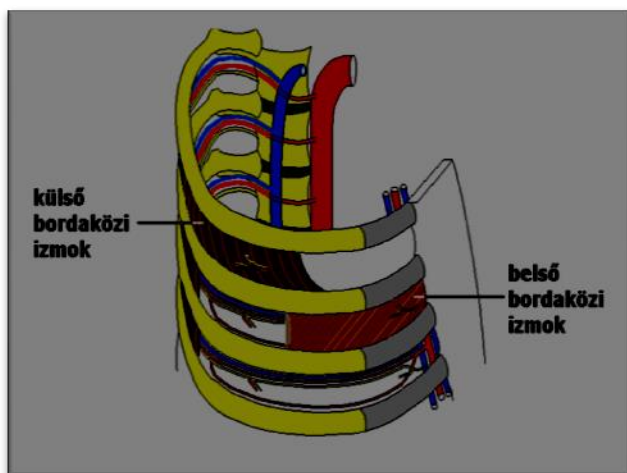
A rekeszizom fölé, azaz a mellüregbe, vagy a rekeszizom alá, azaz a hasüregbe. Vegyük sorra a lehetőségeket!

Kicsi túlzással, de ma is végzünk az I. esethez hasonló beavatkozásokat, igaz, terápiás céllal. Erre akkor kerül sor, ha a betegnek légmelle alakul ki. Ekkor, persze steril körülmények és megfelelő helyi érzéstelenítést követően egy ceruza vastagságú, lándzsaszerű eszközzel hatolunk be a mellüregbe, hogy a „beszorult levegőt”, vagy éppen folyadékot, gennyet lebocsájtjuk.

Mégsem szúrjuk meg szerencsés esetben sem a tüdőt, sem a szívet, sem a szívből kiinduló nagy ereket, ismerve az anatómiát. Ha azt vesszük, hogy Longinusz nem hajította a lándzsát, pusztán döfött vele, nagy valószínűséggel nem törhette el egy harmincas éveiben járó, egészséges férfi bordáját, azaz a lándzsa két borda között hatolhatott a mellüregbe.

A bordák alatt futnak közvetlenül ér- és idegképletek. Ezeket eltrafálva kaphatunk ugyan vérzést, de ha ezt el akarjuk kerülni, és megfogadjuk a már anatómia órán is elhangzott kulcsmondatot, akkor a két borda közötti teret megszúrva az alsó borda felső szélét szúrjuk meg. Amennyiben a lándzsa vége épp egy bordát talál el, terelődhet úgy, hogy az alsó borda felső szélén koppanva a mellüregbe jut. Na de mennyire mélyen?

A mellkas sebészek bordaterpesztőket használva egészen nagyra tudják tágítani a bordák közötti teret, akár annyira is, hogy az emberi kéz is befér ezen a részen. Na de egy keresztre feszített testen a bordák ferde lefutásúak, s ilyenkor a bordaközi távolság körülbelül egy ujjnyi.

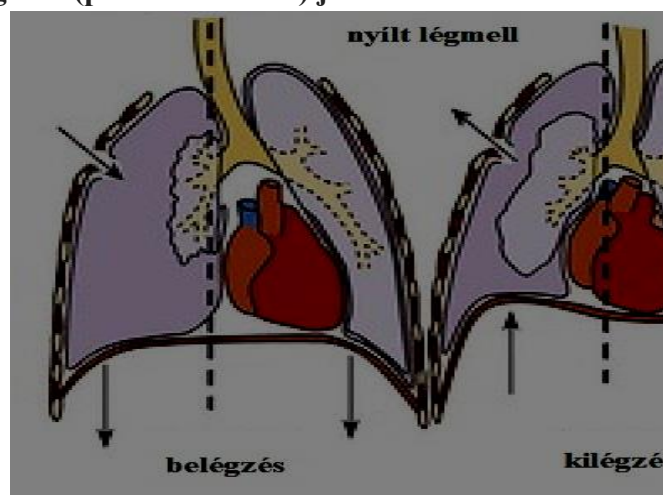
Azonban talán felmerül a kérdés egy kételkedő olvasóban, hogy de mi van akkor, ha kívülről megszúrjuk a tüdőt? Nem pukkan ki, mint egy lufi?

A mellüreg a mellhártya borítja, melynek egy fali és egy zsigeri lemeze van. E két lemez között pár milliliter savós folyadékot tartalmazó üreg van. Ez a folyadék, mint egyfajta kenőanyag segíti a tüdők zavartalan mozgását a ki- és belégzés során.

A mellhártyaüregben élettani körülmények között szubatmoszférikus, azaz „negatív” nyomás uralkodik. A tüdők zavartalan működése csak ezzel a feltétellel valósulhat meg. Ez a fizikai feltétel segíti a vér vénás visszaáramlását is.

Ha netán a lándzsa mégsem a test oldalába fúródik, netán kicsit feljebb, a rekesz fölé, az már bizony a mellüreg. Ekkor jön újra a lufis hasonlatunk. Ilyenkor a mellhártya lemezei közé levegő

kerül. Az adott tüdőfél nem pukkan ki, viszont összeesik, mint egy kilyukadt lufi, ún. légmell (pneumothorax) jön létre.

A légmelllett többféle képpen feloszthatjuk a nyomásviszonyok és a kiterjedése alapján. Ennek nem mennénk bele a részleteibe, viszont annyit feltétlenül meg kell jegyeznünk, hogy vannak enyhébb, és súlyosabb formái.

Az enyhébb esetekben a nyomásviszonyok csak kismértékben változnak, a két tüdő által határolt rész nem tolódik el. Ilyen például egy nyílt pneumothorax, vagy a még enyhébb köpenypneumothorax, amikor a légmell csak pár milliméter vastagságban alakul ki, ez sok esetben tünetszegény. Súlyos esetekben, feszülő

pneumothorax esetén a mediastinum eltolódik, a szív, a nagyerek és a légcső az ép oldalra tolódik át. Ez súlyos szív- és légzőrendszeri tüneteket, zavarokat okoz. Bizonyos szövődményes esetekben a tüdő összeesése érdús hálózattal fedett részt szakíthat le, ilyenkor vér és kerülhet a mellhártya lemezei közé. Ez akár később felül is fertőződhet, tályog, gennygyülem alakulhat ki.

Ultrahang, ill. CT vezérelten sok esetben a radiológusok szűrnak bele a hasüregbe, általában azért, hogy szintén valamilyen hasüregi folyadékot, akár gennyet, vérömlenyt lebecsássanak, esetleg mintát vegyenek ugyancsak megfelelő előkészületeket követően. Ezekből talán látható, ha a részletekben nem akarunk elveszni, hogy bármilyen furcsa, de vannak az emberi szervezetben olyan terek,

ahova ha egy hegyes eszköz betéved, az illető még túléli. Persze vérzik a bőr, és az alatta lévő izom is, de ha csak nem egy nagyobb - az izom vérellátásáért felelős - eret talál el az ember, a vérzés elállhat. **Egy kisebb légmellel pedig szintén túlélhet az ember.**

Ugyanakkor látunk ellenpéldát is, ugyanis a szívet, lépét, májat, vagy hasi nagy eret eltalált lándzsa életveszélyes vérzést tud okozni. Amennyiben a lándzsa nem parenchymás, potenciálisan nagy vérzést okozó szervet talál el, hanem mondjuk belet, az illető az adott korban minden bizonnyal nem az Úr, hanem a halál fiának mondhatta magát, csak ez nem volt olyan gyors lefolyású, mint egy masszív vérzés esetén. Ilyenkor az üreges szervekből a hasüregbe kijutó váladék szepszist, vérmérgezést okozva, az adott szituációtól függően, de egy-két napon belül biztosan halálhoz vezet.

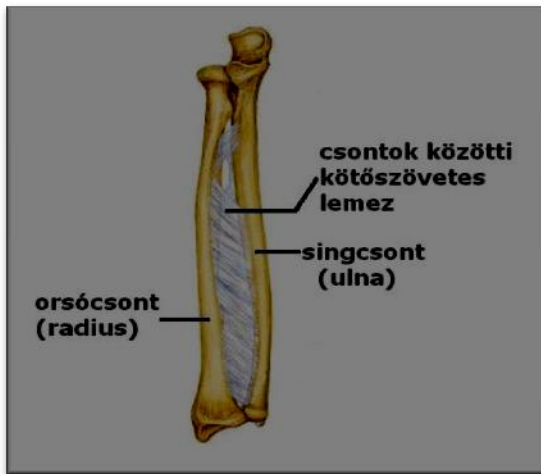
Jézus keresztútja során több sérülést is elszenved.

A töviskoszorú látványosnak tűnő, de ártalmatlan vérzéseket képes okozni a fej bőrén. Az ember feje, arca kapillárisokkal bőségesen ellátott. Ezért tűnhet sokszor egy fejsérülés sokkal súlyosabbnak, mint amilyen az valójában.

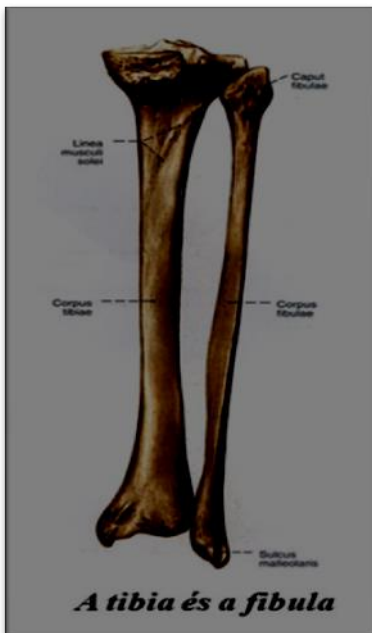
A korbácsütések ugyancsak vérvesztést okoznak, de ez sem életveszélyes.

A vérvesztésből, izzadásból, légzésből származó folyadék- és ionvesztés, amennyiben az nincs pótolva, legyengíti az emberi szervezetet. Ezért fontos atléták esetében a folyamatos folyadék, ion és kalória bevitel, hogy teljesíteni tudják a kitűzött távot.

Miközben Jézust a keresztre szegezik, alkarján át verik bele a fába a szeget. Ha annak a katonának a helyében lennénk, aki ezt kapja feladatul, és nem akarnánk magunkkal nagyon kitolni, bizonyára megkeresnénk azt a pontot az alkaron, amelyen keresztül a legkisebb ellenállással verhető át a szeg. Ehhez nem kell nagyobb tudomány, pusztán az a bizonyos józan paraszti ész. E pont az orsó és a singcsont közötti kötőszövetes tér.

A lábak esetében a szeg keresztülhatolhatott a sípcsonton, vagy mindkét sípcsonton, vagy a sípcsont és a szárkapocs csontok közötti téren. A lábszár esetében a nagy erek a sípcsont körül futnak. A sípcsont átfúrásakor kaphatunk ugyan vérzést, de ha az áthatoló szeg a sípcsont melletti nagy ereket találja el, igen csak jelentős vérzést kapunk.

Felteszem a kérdést.: Hogyan lehet valakit levenni egy keresztről, akit karjánál fogva odaszegeztek? Nem állhatunk létrával a kereszt alá, s kezdhethetjük el az ellen oldalon kifelé venni a szeget, mivel annak vége valószínűleg a fában volt. A szeg fejének oldaláról pedig ugyancsak nehezen kiviteleznénk ezt a mutatványt. Tehát ahhoz, hogy a holttestet a keresztről leemeljük, a keresztet vízszintesbe kellett, hogy helyezzék s még ekkor is igen nagy erőfeszítések kellenek a keresztről való leemeléshez.

Tegyük fel, hogy időutazónk korunk elsősegély nyújtási alapismereteivel rendelkezik! Odalép a leemelt holttesthez, egészen közel. A test vagy halott, vagy él – de ha él, miért nem ordított fel, amikor Longinusz belé mártotta a lándzsáját? Esetleg tetszhalott?

Ha halott, ennyi volt, kész, beállt a biológiai halál. Lehet imádkozni a lelki üdvéért. Ha él, vajon szólna-e áruhás hősnőnk, hogy Longinusz „félmunkát” végzett? Valószínűleg nem, de nem is tesz említést efféle árulásról szót a Biblia. Jézust keresztútja során megittatták egy folyadékba mártott szivaccsal. Mi lehetett a szivacsban? Okozhatott a szivacs olyan elváltozásokat Jézus testében, melyek hatására tetszhalottként viselkedett? Erre a kérdésre egy másik fejezetben térnénk ki, de ne hagyjuk elveszni emlékezetünkben e részletet!

Napjainkban ismertté váltak bizonyos technikák, melyeknek segítségével csökkenthető a szövetek oxigén és tápanyag felhasználásának sebessége. A fiziológiásnál alacsonyabb hőmérsékletet hypothermiának hívjuk. Ebbe az állapotba kerül a medve, a mókus télen. Ezt használják fel például újraélesztéseket követően, szívműtétek során. A beteget mesterséges, monitorizált hypothermiába viszik a szöveti keringés meglassulása kapcsán elszenvedett oxydatív stressz csökkentése céljából. Az ember maghőmérséklete 36,5C. Az enyhe terápiás hypothermia kapcsán a szervezetet 32-34C-ra hűtjük le, majd ezt a maghőmérsékletet 12-24h-n át tartjuk fent. A hűtést az ajánlások szerint minél hamarabb, de legkésőbb 6h-val a spontán keringés visszaállását követően meg kell kezdeni. A hypothermia keringésre kifejtett hatásai közül legrelevánsabb a szívfrekvencia csökkenése és a szisztémás vaszkuláris ellenállás növekedése, melyek következtében csökken a perctérfogat, azaz a szív által percenként továbbított vérnek a mennyisége.

A hypothermia alatt csökken az inzulinelválasztás mennyisége, ill. az inzulinrezisztencia, ami magasabb vércukor értékeket eredményezhet. Ez magasabb halálozási rátával járhat.

E körülmények között az immunrendszer is igen csak az alapjárat alatt döcög.

Indukált hypothermia a hőközpont aktiválódását idézi elő, ami hőtermelést generál, ezt elősegítve izomrángások, remegések alakulnak ki. Ezeket az izommozgásokat küszöbölik ki napjainkban ún. neuromuscularis blokádk kialakításával.

Enyhe hypothermia kimutathatóan vérlemezke szám és funkció csökkenésével járhat, ugyanakkor a klinikailag releváns vérzésekre ez nincs jelentős hatással.

Kicsit összefoglalva a fent olvasottakat, Jézust hűteni olyan ellenőrzött formában, ahogyan ezt ma válogatott esetekben végezzük, biztosan nem tudták. Még csak hőmérőjük sem létezett, nem hogy 2,5-4C-nyi maghőmérséklet különbség méréséről álmodoztak volna. Ha meg miután elhelyezték Krisztus holttestét a kősírbán, a hideg kövek általi hővezetés hatására lecsökkenhetett-e a test hőmérséklete, ill. állandó maradhatott-e a fent említett

értékeknek megfelelően? A sziklák segítségével nem érhették ezt el. Ez az állapot, mint ma már tudjuk, előidézhető barbiturátok, vagy más narkotikumok segítségével is.

A halottat akkoriban letakarták az írásos emlékek szerint, manapság is ezt tesszük. Jézusnak több vérző sebe volt. Sebeket okozott a töviskoszorú, a korbácsütések, a végtagokon áthatoló sebek, valamint Longinusz lándzsája is. Mint arról korábban már szó volt, és amit egy laikus is megfigyelhet, az apróbb, bőrből származó vérzések egy idő után elállnak. Amennyiben lesodródik a friss sebekről a koagulum, azok újra vérezhetnek. Ez még akár bosszantó is lehet. Jól tudják ezt azok a férfiak, akik a borotva pengéjével már megvágták valaha az arcukat, és utána fehér inget vettek fel. És általában akkor történik ez, ha az ember siet valahova. Ez azért van, mert a vérárvadási rendszerünk működik. E mérlegnek is két nyelve van. Vannak folyamatok, amelyek a vérrög kialakulásának irányában, s vannak, amelyek annak feloldásának irányában igyekeznek billenteni a folyamatot. Egy fennálló vérzés esetében hasznosabb, ha a vérrög képződés irányába, egy embólia esetében pedig ha annak feloldásának irányába tolódik el a rendszer. Egy dolog azonban biztos. Leállt keringés mellett egyik folyamat sem működik. A keringés leállítását követően a kis kapillárisokban, majd később a nagyobb erekben is kialakulnak thrombusok, azaz vérrögök, majd ezek kitöltik az erek falát a stázis következtében. Amint beállt a biológiai halál, záros határidőn belül nem képződnek már újabb rögök, a meglévők pedig nem oldódnak fel. Ez fizikai képtelenség. De akkor mi a helyzet a torinói lepellel? Hogy kezdhet el újra vérezni egy test, ha az keringést nem mutatott? Ismereteink szerint, leállt keringést követően sehogy.

Az állatvilágban látunk példát olyan mérgekre, például egyes kígyófajoknál, ahol a mérge szervezetbe jutását követően az érfal átteresztővé válik a vérrel szemben, gyakorlatilag úgy, mint egy szita, így múlik ki az áldozat. Azonban az áldozatul esett rágcsálók nem kezdenek el ezt követően 3 nappal szaladgálni. Egyrészt azért sem, mert a kígyó gyomrába kerülnek, de ha mindezt kísérleti körülmények között tennénk velük, akkor sem pattannának fel.

A „halál beállta” olyan 20-23 másodperc, több vagy kevesebb. Mindenesetre a műtőben a beteget a legutóbbi időig számoltatták altatáskor – ma már a számítógép számol –, és nagyjából a huszonharmadik másodpercben vágott első a sebész. Nagyon bigott hozzáállással persze lehet azt állítani, hogy a szivacs és a hirtelen, előzmények nélküli halál közt semmiféle összefüggés nincsen. Azt, hogy ez kivívóan gyors „halál”, Pilátus is – implicite¹⁴⁷ – megerősíti. Arimathiai Józseffel történt beszélgetésekor csak egyetlen mondatot idéz a Biblia, vagy ad Pilátus szájába utólag(?), és ez annyi, hogy: „Miért, már meghalt?”

Az „ellenvélemények” arról szólnak, hogy Jézus állapota az előzetes kínzás okán, egy sokkal rövidebb haláltusát hozott magával. Ez lehetett volna, ha a halál nem a szivacshoz kapcsolódik, húsz-huszonöt másodperces eltéréssel, és nem azonnal következik be. Én ezeket a „szakértőket” nem akarom meggyőzni. Őket sem.

A másik két keresztnél népes rokonság jajveszékel. Erről a Biblia tudomást sem vesz, hírt nem ad. A

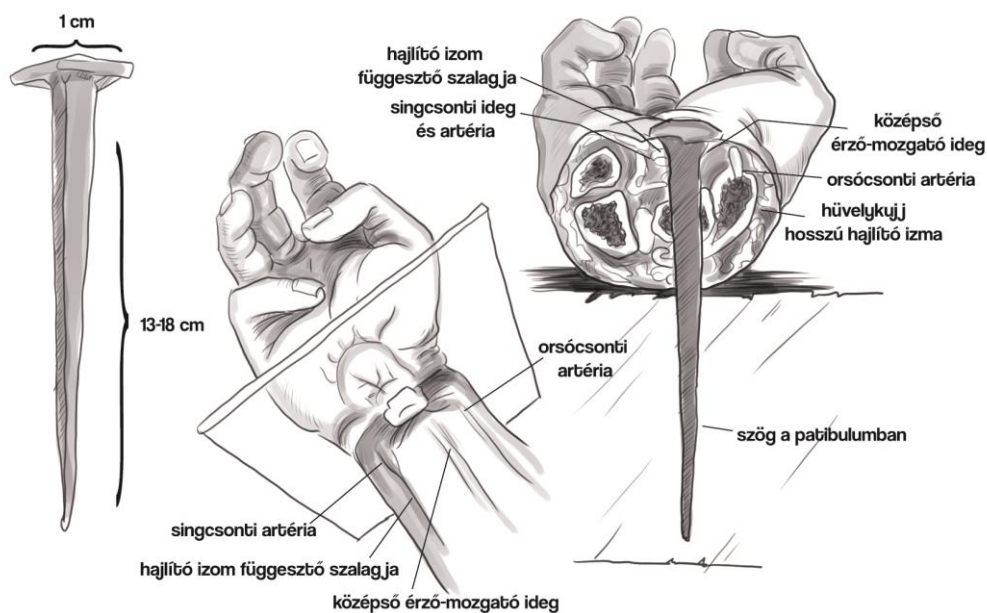
művészettörténet is csak ritkán.

Ők a „latrok”.

Két vámjogbérlő ember, akik a bérlet birtokában, ma azt mondanánk, az állami alkalmazottak helyett, alvállalkozóként, a vámokat szedte és sorozatosan többet szedtek. Ma hány embert akaszthatnának fel hasonló visszaélésekért, melyért még jogi elmarasztalás sincsen sok esetben?

Jézussal miért...?

A két latorhoz nem lehet hozzányúlni, Jézushoz igen. A két lator lábszárát eltörik, hogy valóban megfulladjanak, Jézusét nem. A két lator teste a birodalomé marad, nem vihető el, Jézusé elvihető. A két lator teste szó szerint lerothad a keresztről, Jézusé nem. A két latort csak kötözik a keresztre, Jézust

szegezik,

egy-

szeri egyedüli esetben, a római joggyakorlatban. Ez lehet a szanhedrin külön kérése, az Istenfia ha tényleg az, akkor így próbáljon leszállni a keresztről. A többit mindenki ismeri. Az ég elsötétedik, a templom függőnye megreped.

A templomi függönyhöz, mely ugye három órákor közepén elreped, az ég sötét lesz. Minden film és minden pap viharról beszél, és ehhez a köztudat nyári felhőszakadást társít. Teljesen hamisan! Lehet, hogy az ég elsötétült, lehet, hogy a szél feltámadt, és lehet, hogy egy porvihar volt, de eső nem eshetett, főképp olyan nem, amely a „mintha dézsából öntötték volna” intenzitású lett volna. Ha ilyen eső

lett volna, akkor Jézus testének vérző nyomai nem lennének pontosan láthatók a leplen. Tisztára mosta volna a testet az eső. A többi itt is igaz lehet.

Jézust levették a keresztről és sírba tették.

A Biblia annyit mond, hogy Jézust levették a keresztről, és sírba tették. Ezt a kijelentést próbálom elemeire bontani. A halál beállta akkor hivatalos, ha azt a rómaiak is annak tartják. Longinus, a fentebb említett Lándzsaszázados lándzsájával megdöfi Jézus oldalát, melyből víz és vér folyik ki az írás szerint. A víz ugyan nem víz, de szintelen testnedv. A főbb szempont, hogy erre látható reakciót a test nem ad. A lándzsa levél alakú hegye a testhez képest függőlegesen csúszik a bordák felett el a légzőizmokba, és ott egy féltényérnyi „zsebet” hoz létre. Ha nem ez a szúrás iránya, akkor is több lehetőség van arra, hogy életveszélyes sérülést ne okozzon a szúrás. Így, függőleges levél- (lándzsa-hegy) helyzetben semmiféle életveszélyes sérülést nem okoz. De több lehetőség is van a lándzsa nem életveszélyes szúrására, ezt is részletezi dr. Stubán Ádám szakértői, sebészi, anatómiai fejtegetése. „Egy balesetben, hasonló sérülést szenvedtem, alacsony temetői kerítés díszlándzsájába esve. Még orvoshoz se mentem, pedig a seb közel azonos súlyosságú volt Longinus szúrásával, igaz előtte nem korbácsolt meg senki.” Ezt a sebhelyet, a lándzsa szúrtat, a leplen nem látjuk, mert a korábban említett tűzben, a ládikóban, a lepel itt ég ki. Ez a rész is azt a bizonyos sarkot képezi, amely kiég a lepel megégésekor. A kifolyt testnedvek egy részét viszont, láthatjuk a lyuk mellett, a lyuk peremén, pont ott, ahol az anatómiai forma okán a test „lejt”, azaz a testnedv oda folyik, folyt. Az alábbi képen látjuk azt az esetet, mely Oroszországban történt egy kocsmai verekedésben. A már kórházba került egyén meggondolta magát, és hátában a késsel kiment cigarettázni, míg az orvosok vissza nem tessékelték. Ez a lándzsaszúrás „mindenképpen halálos mivolta”. Persze csak úgy általában és nem szán-

dékosan elbagatellizálva. A mezítelen felsőtestű egyén, nem Rejtő (Reich) Jenő könyvéből lépett elő, a közismert felkiáltással „A hátamban, de ki ne húzd!” Melyet ugye, a kocsmai verekedés után, a feltett kérdésre válaszul adja, hogy tudniillik, „Hol a késem?” Ez a kés is egy kocsmai verekedéskor került a páciens hátába, aki elunta az orvosra való várakozást. A kép riportkép, nem animáció. A hír bejárta a világot.

Jézus oldalába böki a lándzsát Longinus, az őrség parancsnoka. A reakciómentes lándzsaszúrás után adhat parancsot, a két másik keresztre feszített lábszár csontjának eltörésére, mely tulajdonképpen megváltás számukra. Longinusról csak azt tudjuk, hogy olyan rossz volt a szeme, hogy ezért nem küldték katonai szolgálatra, és azt tudjuk, hogy a „lova fülénél nem látott tovább”. A halál beálltának megállapításához élesebb szemre volna szükség, ugyanúgy, mint a kellő diagnózishoz is, hiába a belügi rutin. Mint már korábban említettük, ennek a „szakvéleménynek” a hatására hull térdre nagy-pénteken a krisztuskövetők világa.

A lábszárcsont eltörésével megszűnik a levegővétel lehetősége. A kivégzendő nem képes a lábaival feltolni magát, hogy a tüdeje megteljen levegővel. Mivel az egyik „meghalt” ott középén, nem nagyon

akarják őrizni a másik kettőt sem. Az őrség levonul, Longinus vezetésével. Ettől kezdve a két lator alatt sem érdemes tovább keseregni, nincs miért. Lassan oszladozik a két család. Jézus keresztje alól nem mennek el az ott lévők.

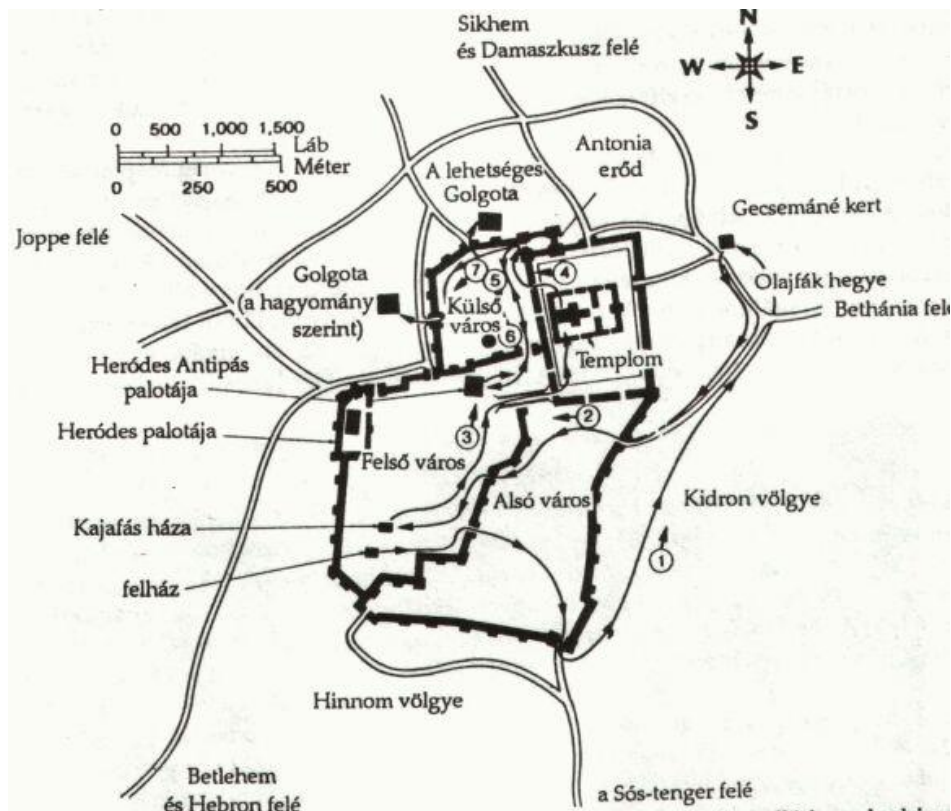
Arimathiai József ezután „fut” Pilátushoz, hogy kikérje a testet. A test a római birodalom tulajdona, azt érinteni sem szabad, továbbra sem. Ameddig meg nem hal a kivégzendő, addig a katonák őrzik, hogy ne lehessen segítséget nyújtani, utána a törvény védi mint a birodalom tulajdonát. A közszemlén hagyott holttesteknek az éppen aktuális leigázott terület vallási, szertartási gyakorlatába tipor bele, és ezzel akar még nagyobb félelmet kelteni. (Spartacus lázadása után több ezer akasztófán oszladoztak a testek az út mentén.)

Józsefnek kár „futnia”, nyilván nem is teszi, mert mint a zsidó legfelső szerv, a szanhedrin = vallási és politikai nagytanács tagja, pontosan tudja, hogy Pilátus az ő szavára nem adhatja ki a testet. Meg kell várni Longinus hivatalos jelentését. Addig a kereszt alatt mindössze várakozni vagy készülődni lehet. Ekkor kell felhozni a két baltát, esetleg egy fűrész, egy farudat, négy darab 4-5 méteres kötelet és egy létrát. Ehhez kell vagy hat, nyolc ember. A rúd hosszának valamivel rövidebbnek kellett lennie, mint a sírkamra belső hosszának, egyébként a test nem emelhető a helyére, főképp nem egyetlen határozott mozdulattal. Ha Jézus 178 cm magas, a két hordozó a fej mögött és a lábfejek mögött állhat és emelhet csak, mert egyébként nem képes sem emelni, sem hordozni a testet, akkor a rúdnak 180 cm + 2 x 40 cm hosszúnak, azaz nagyjából 2,5-2,6 méteresnek kellett lennie. Ennek a hosszaknak be kellett férnie a kriptába. Ezekből és a többi megközelítő adatokból, centiméter eltérésekkel ugyan, de rekonstruálható a Szent Sír eredeti mérete. A mai, Szent Sírként bemutatott sírkamra méretei vajon, hogyan viszonyulnak a fenti logika alapján rekonstruált méretekhez?

A keresztről való levétel teljesen biztos, hogy nem úgy ment végbe, ahogyan ezt ábrázolják. Ugyanis fizikai képtelenséget ábrázolnak, a festmények, még a világhírűek is. Egy átgondolt hazugságot rögzítenek, így aztán újból „tolnak” egy kicsit az igazság eredeti irányán.

Pilátus eleve nem hiszi, hogy már meghalt, hiszen az idő nagyon rövid. Longinus jelentése után viszont kiadja a testet. Longinus jelentése Pilátus válláról leveszi a terhet azzal, hogy Pilátus jogosan hivatkozhat később a beosztottja jelentésére. Ez csak akkor logikus, ha a jelentés is, a peranyag is írásban van. Ezeket lehetett később is megírni és visszadátumozni. Bizonytalanul kérdezem: a kumráni tekercsek után, nem lehet még néhány valahol egy agyagkorsóban, amelyek a per anyagát tartalmazták? Nem tudom, csak dolgozik bennem Lucifer, a fényhozó.

Arimathiai József hazamegy a textilért. Otthon a feleségével nyilván erős vitába keveredik, a nemrég vásárolt és luxuscikknek számító textil ügyében, mely nem is vászonkötésben¹⁴⁸, hanem az egyértelmű ábrázolások miatt tudjuk, sávolykötés¹⁴⁹-rendszerrel használtak a szövésekor (Pray-kódex képe korábban), mely sokkal képzetesebb textilkészítőket feltételez a lepel anyaga mögött. A textil tehát drága volt. Valami konkrét célra vették, és most az új ruha nem készülhet el, vagy újabb textilt kell vásárolni. Ha megnézzük Jeruzsálem korabeli, régészeti bizonyítottan helyes térképét,

akkor láthatóak azok a távolságok, amelyeket Józsefnek be kellett járnia. Ehhez hozzájárul, hogy óriási tömeg hullámszik az utcákon. Ott hiába akar valaki „futni”, az bizony nem fog. Ilyesforma kép tárulhatott elénk, csak éppen fáklák fényében, mint a szombathelyi Savaria Karneválon. Ekkora tömeg lehetett akkor Jeruzsálemben. Tessék megpróbálni ebben a tömegben futni.

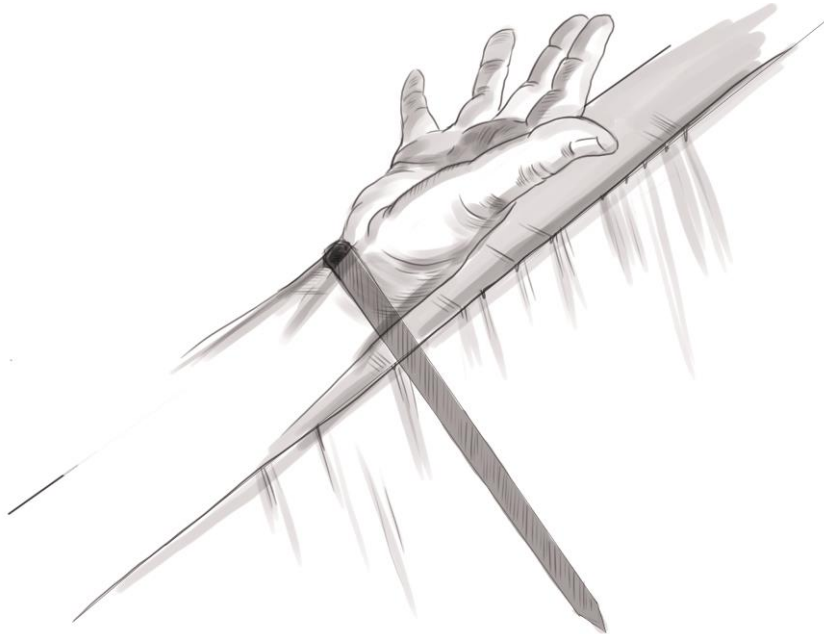

Ezért a Golgotán lévőket sokat várnak. Melyik Golgotán? Azt a régészet nem tudja ma sem teljesen biztosan. Ez aztán a Szent Ilona által megtalált (?) szent kereszt és annak darabjainak kérdésében sok bizonytalanságot visz mind a mai napig. Két helyet tekint Golgotának a mai régészet.

Nagyjából négy órakor kezdődhet a keresztről történő levétel. Nagyjából ekkora érkezhet a dombra Arimathiai József, aki Pilátus engedélyének hírére és a textilt hozza. Megkezdődhet a keresztről levétel, melynek ábrázolása hitelesen talán sehol sem jelenik meg a művészettörténetben.

Kisléghy Nagy Ádám is ezt a sztereotip, értelmetlen és hamis képet festi a szombathelyi székesegyházban elhelyezett képére, ugyan nagy művészeti átéléssel és anatómiailag helyesen ábrázolt alakokkal. De ez nem más, mint a történelmi hazugság sokadik verziója. Ugyanezért hasonlítanak a földön kívüli szörnyecskék minden filmben egymáshoz. Ezekben a filmekben egymástól, egymásról másolják a nyilvánvaló hazugságot, mert úgy biztosabb a kasszasi-ker. Itt is. Már eleve: hányan vannak ezek az emberek, hányat említ a Biblia? Ki hazudik és miért? Hogyan történhet csak ez a művelet a valóságban, mert másképp lehetetlen?

A létrán állva a kereszt vízszintes szárának a két végére két-két kötelet kötnek úgy, hogy bőven a földre érjenek. A létrát elveszik. A sziklába vájt gödörben a kereszt alja körül lévő négy éket kilazítják, a kereszt lötyögni kezd. A kétszer két kötelet négy markos ember megfogja, és előre, illetve hátra megfeszíti. Másik két ember a keresztet alul megragadja, és kiemeli a gödör szélére. A négy ember a kötelekkel függőlegesen tartja a keresztet. Majd lassan hátrafelé elkezdik leereszteni. A gödörnél erőteljesen ellent kell tartani, mert a keresztcszár csúszni akar előre, vissza a gödörbe, és ezzel a döntés szabályozhatatlanná válna, a kereszt hanyatt zuhanna. Az elő oldalon valószínűleg egy-egy ember nem is elég, mert a súly folyamatosan nő, míg a keresztcszárat a két végén, hátulról nem lehet kinyújtózva megfogni és finoman a földre fektetni. Ha ez a folyamat nem pontosan kivitelezett, Jézus koponya-alapi töréssel tényleg meghal és/vagy a sebek kiszakadnak a szegek mellett. Ebből az is következik, hogy miért is ennyire körültekintő a művelet. Szinte hallom a választ, azért, mert a Mestert rituális tisztelet övezi. Igen, az is.

Ki kell venni a szegeket. Ehhez kell a két balta. Ez az az eszköz, melyet a kor ismert, használt, és a szeg ilyen módon „kihúzzható” a segítségével. Helyesebb az ’eltávolítható’ kifejezést használni. Ehhez két ember kell, és még három, aki lefogja a testet. Ugyanis az ütések rázzák a testet, és ennek hatására a szegezés pontjain, a többi végtagot a szegek körül roncsolnák. Mert mi is történik? Mindössze annyi, hogy az egyik balta élét ráillesztik a keresztszár végére, a másikkal pedig mint éket bele verik a fába addig, míg el nem éri a szeget a repedés.

A repedésből a szeg ellenállás nélkül kivethető. Kizárólag a csukló, illetve a lábfej szöveteinek a további meg nem sértésére kell ügyelni. Így mind a három szeg kiemelhető. Ha a lábvégen hosszabb a gerenda, hiszen ezen a végen állt a keresztszár, és ennek még a gödörbe is bele kellett süllyednie, akkor nemcsak hasítani szükséges a gerendadarabot, hanem azt akár le is fűrészeltetik. Ekkor felmerül a kérdés, hogy miért tehetik ezt meg? Miért lehet a birodalom vagyonát képező kivégző eszközt használhatatlanná tenni? Mekkora ennek a kenőpénze? És mekkora kapcsolatrendszer kell ahhoz, hogy ezt valaki biztosan megszervezze?

Szent Márton ezért ad csak fél köpenyt a koldusnak. A felszerelés megrongálása nem jár halálbüntetéssel, de az el/odaadása igen. Márton is a kisebb rosszat választja a morálisan nyilvánvalóan minőségi döntéséhez.

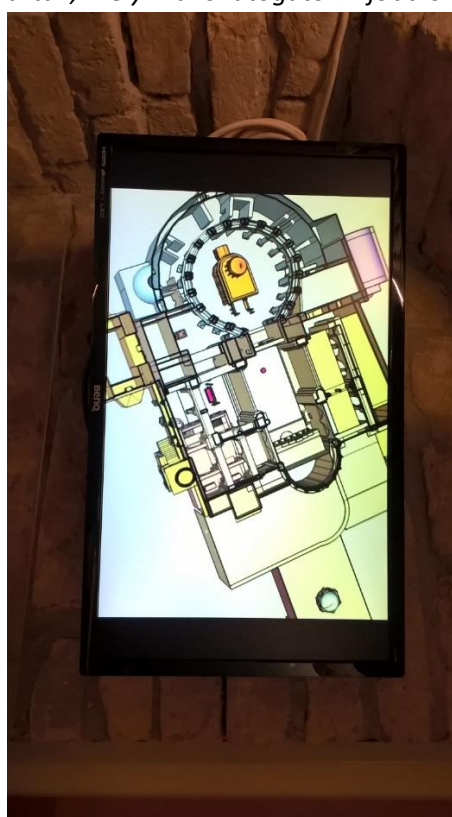
A kereszten fekvő testtel nem lehet mást tenni, mint a két csuklót és a két bokát összekötni, egy rúdra fűzni, és két ember a vállára véve elindul vele a sírhely felé. Az a „nem messze onnan”, amit a Biblia említ, jó ötszáz-nyolcszáz méter. A súly 79 kiló, amelyre honnan jöttek rá a tisztelt kutatók, nem tudom. Mindenesetre 80 kiló körüli terhet kell vinni. Ez emberenként egy-egy cementes zsák súlya, igaz, van rajta fogás – a zsákkal ellentétben. Ez viszont azt vonja maga után, hogy minimum kétszer két embernek kellett vinnie a testet. A keresztnél tevékenykedők közül kettőnek kellett legalább lennie, akik a létrát, a két baltát, a fűrész és a köteleket elviszik a helyszínről. A keresztszár kivételéhez hat, nyolc ember kellett. A hatot, nyolcat, ha elkezdem új szereppel felruházni, éppen jó a létszám. Ott kellett lennie Máriának, Magdolnának és Jánosnak, mert róluk ez pontosan megíratik, de ők ebben a technikai beavatkozásban nem hiszem, hogy részt vettek volna. A keresztkiemelők közt van a „Szi-vacsemler” is? Nem tudjuk, de nem is lényeges az események fényében. Ott kell még lennie Arimathiai Józsefnek is, csak nem hagyta a többieket magukra, amikor a kelmét átadta, és ráadásul a saját sírját is „kölcsonadta”. Meg kellett mutatnia, melyik az. Ő biztosan nem vállalt egyéb szerepet a temetés kivitelezésében. A menet csak a városfalon kívül, kerülővel mehetett, mert a test tisztátalan. Ezért is mondják ma is a zsidó emberek, hogy a halott eltakarítatják. Nincsen ebben semmi pejoratív, hanem a temetés hagyományának az őrzése. Tudják, hogy a tetem betegségeket terjeszt. Tudják, hogy a testből a lélek már távozott.

A sírkamra, sziklába vájt üreg nagyjából 2,5 méter hosszú, és amely nagyjából 110 + 80 cm széles összesen. Miért ekkora? Azért, mert a lepel 110 cm széles, és az teljesen ki tudott terülni a test alatt, nem gyűrődött sehol, másrészt, mert ma is, olyan helyeken, ahol terhet is kell emelni emberi erővel, ott a minimális szélességet 80 cm-ben adják meg általában. A sziklaüreg magassága középen annyi, hogy egy felnőtt ember csak lehajtott fejjel tud állni benne. Ez is csak irányadó méret, de érzékelteti a sírkamra szűkös voltát. A testet a letétele, a földre tétele nélkül kellett a sírkamráig vinni ahhoz, hogy a hát is pontosan képeződjék le a leple, ne legyen elmosódott a kép. Ehhez egymás vállára kellett átadni a hordozórúd két végét anélkül, hogy a földre tették volna a testet szállítás közben. Ezért kell minimum négy ember. Megfigyelhetjük a Szent Jobb-körmeneten az éppen ereklyét vivőket és a pihenőn lévő kísérőket. Ha jól emlékszem, ott 3-3 vagy 4-4 ember viszi egy oldalon a neogótikus templomocskára formájú ereklyetartót. Nem tudom, hány kiló, de biztosan nem 80. Tehát, a kétszer két ember a létszám alsó határa. A sírkamrában a következőképpen folytatható csak le a test elhelyezése, másképpen lehetetlen. A lepelt végigterítette valaki a kőpadkán, mely nagyjából 200 cm hosszú és 110 cm széles. A test, Jézus magassága 180 cm, ebben az esetben akár ilyen hosszúnak is mondható. A lepelt kifestető személy akár vagy talán leginkább Mária Magdolna lehetett. A kiterített lepel után ki kell jönnie a sírkamrából, hogy a testhordozók be tudjanak menni. Ez a manőver elég bonyolult. Előtte azonban le kell venni az ágyékkötőt is, amely eddig, minden bizonnyal, rajta volt a testen. Nem hiszem, hogy egy mezítelen embert hordoznak végig közterületen. A feji véget vivőnek szembe kellett fordulnia a lábvéget vivővel és behátrálni a sírkamrába némileg görnyedt testhelyzetben, miközben a saját, nehezebb terhével nem érinthette a padlót, vagy legalábbis nem érintette. Hiszen erre nincsen előírás, a legjobb tudomásom szerint, de van egy pontos, éles fénykép a leple ma is, ami csak akkor maradhatott ránk, ha nem érintette a hát a talajt. Amikor teljesen bent vannak, a két ember egy mozdulattal ráemeli a testet a lepelre. A kriptá/sírkamra magassága, a padka magassága és a test végtaghosszai közötti biztos méretösszefüggés évezredek rutinja okán akkora, hogy biztosan lehessen olyan magasat emelni, hogy a test ráemelhető legyen a „kőágyra”. Ezután egy kinti, harmadik személynek ki kell tolnia a hordozórúdat, mert a végtagok közül kihúzni is csak két módon lehet. Vagy kibontják az összekötőcsomókat, vagy az összekötözött végtagok közül úgy húzzák ki a rudat, hogy a lábi végen azonnal a sírkamra nyílásán át kifelé tolják, és ott valaki, addig tartja, még ki nem adják az egész rudat. Ezután a végtagokat elrendezik, a ma is látható módon, majd a lepelt a feji végen visszahajtják, simán leterítik a testet. Nem csomagolják, hiszen a lepel jóval szélesebb, mint a test (egy mai polifon kempingező/tábori matrac 60 cm szabványszélességű), így a textil felül, a felső réteg a két oldalon belóg és takar. Alul síkban fekszik, gyűrődés nélkül. A lábfejeknél a többletet visszatűrik, a sarok alá. Ez a temetési rituálé nem pontos követése. Lázár azért nem tud járni a „feltámasztása” után, mert össze van kötözve rajta a lepel. Be van csomagolva szó szerint. Jézuson csak rajta van a lepel, mert vasárnap reggel még balzsamozni kell, hogy a rituálé teljes és hiteles legyen. Az azért elgondolkodtat, hogy a piacon, a karneváli vásárban vásárolt textil, amely nem temetési célra készült, miért pont olyan méretű, mint amilyent a temetési szertartásoknál használnak. A józan ész a méreteket meg tudja becsülni. A szélességet túlzottnak tartom, de az egy textilnél adott. A pontos hosszúság, amely 436 cm, más adatok szerint néhány centiméterrel eltér ettől a mérettől. Nem tudom, hogy a XXI. században miért nem lehet egy textil pontos méretét megadni? Nem jó érv az, amit a varrással is foglalkozó hölgyek már kórusban zengnek, hogy másképp feszítették ki a méréshez, hogy a textil másképp nyúlik, és a textil nem szabályos forma. Csendesen jegyzem meg, hogy ez nem szabó-varró tanfolyam, hanem tudományos kutatás, melyben az ilyen jellegű „problémákat” a kutatók ki tudják küszöbölni. Általában. De akármekkora is a textil, Arimathiai József a vásárban biztosan nem ekkora textilt vett, és biztosan nem temetési célra. Akkor viszont egy eshetőség marad. A nagy vitában, amelyet az asszonnyal folytat, József leteker a vég kelméből annyit, amekkorát méretesnek tart ahhoz, hogy a betakarást el lehessen végezni, és levágja. Biztos, hogy nem kezd matematikai számításokba, hanem a szokás, az évszázadok óta végzett rutin vezeti a méret megválasztásában. Tudomásom szerint senki

sem adott olyan vizsgálatról számot eddig, amely a textilvég eldolgozását vizsgálta volna. Ez ugyanis eleve kényszerpályára teszi az addigi gondolkodást. József tudja a szükséges méretet, azt hogy két test hosszú, plusz a fejnél 30 cm ráhagyás, hogy vissza lehessen fordítani úgy, hogy felül is végig tartsa, plusz valamennyi, hogy a lábfejeknél a láb alá lehessen tűrni, de ne legyen túl hosszú. Ha ezeket a „méreteket” összeadnánk, mely csak egy fikció lenne, és így nem érdemes, akkor nagyon közel ilyen méretű textildarabot vágna le egy ortodox képzett zsidó ember ma is egy vég kelméből.

Tennék egy kitérőt a Szent Sír templomába. Hiszen, állítólag efölé a sír fölé emelték a templomot. Az első gond ezzel az, mint már említettem, hogy két lehetséges Golgota közt „egyensúlyoz” a mai régészet, és nem tudja pontosan bizonyítani, melyik is az igazi Golgota. Ezt a földrajzi állapotot szemlélteti fentebb a térkép Jézus korából. Ezért a Szent Sír hitelessége itt máris ötven százalékot veszít.

A Szent Sír egy, a templomon belüli épített kápolnába zárták, mely ma is látogató. A jobb oldali ké-

pen ez a kápolna sárga színű. A kápolnát nem sok évvel ezelőtt, műemlékvédők restaurálták. A munkálatok közben derültek ki a következők.

A kápolna fala terméskövből, szikladarabokból épült. KÉP Amikor a sírt külön kápolnába zárták, akkor a falak külső és a belső oldalát is márványlapokkal burkolták be. Az egy kérdés már eleve, hogy ha sziklaüregbe vájt sírba helyezték Jézust, akkor annak a fala hogyan változott szikladarabokká, kőtömbökké? Az egész kőtákolmánynak hiányzik a teteje, és ezt annak bizonyítékául akarják felhasználni, hogy a későbbi, római helyszíni tevékenység az egész területet mintegy legyalulta, az egyik Golgota területén azért, hogy ott egy – a katolikus nézőpontból – pogány templomot emelhessenek. Ha ez a sír azonos lenne a Jézus által „használt” sírral, akkor az egy lefejezett sziklaüregként kellene, hogy megjelenjen a mai szemlélő előtt. Ehelyett ott egy kövekből épített összetákolt fal van, melynek valóban egy bizonyos magasságban megszűnik a szerkezete. Ezt a kőfalat takarják a ma is látható márványlapok. Ezek a lapok ereszkedtek meg, piszkolódtak be, általános állaguk és állapotuk lerom-

lott. A helyreállítás nagyon leegyszerűsítve két célt tűzött maga elé. Az egyik a falazat megerősítése, mert a márványlapokat tulajdonképpen a belső kötőbökök elmozdulása mozdította, tolta el sokféle irányba, a másik cél a márványfelület tisztítása, fényezése volt. Mindkét eljárás évtizedek óta általános rutinfeladat a műemléki helyreállításoknál. Mégsem ment zökkenőmentesen. Mindenki látott már betonkeverő autókat az építkezések mellett, amint egy „égig érő” kar egy nagy átmérőjű csövet emel az éppen aktuális szintre. A csőbe a mixerkocsi a betont folyamatosan „küldi” be, a betonpumpa pedig jellegzetes sustorgó böfögéssel szakaszosan löki fölfelé a betont a munkaterületre, melyet a magasabb emeleteknél már nem is lát a gépkezelő, csak rádióirányítással tud kommunikálni. Ha ezt a technológiát lekicsinyítjük és a helyzethez, a sír helyreállítás igényeihez „idomítva,” speciális eszközökkel látjuk el a folyamatot, akkor elérkezünk a Szent Sír előbb felvázolt szerkezetű kápolna falának betonnal történő megerősítéséhez. Itt a beton hígabb és nagyon apró szemű, a nyomás pedig akkora, hogy képes bepréselni a hézagokba az anyagot. Az anyag, amely, ha megköt, akkor megszilárdítja az egész szerkezetet. Ezt – akármilyen speciális helyzetre is hivatkozott a konzerválás vezetője – elrontani elég nagy művészet. Sikerült. A betonmassza állítólag befolyt a Szent Sírba, vagy legalábbis ettől tartottak azok, akik arra szakosodtak, hogy meg tudják oldani a problémát enélkül is. Amikor a kételytettet öltött, hogy tudniillik a betonlé hátha befolyt a Szent Sírba, tárgyalások kezdődtek a Szent Sír soron kívüli felbontása érdekében. Nem ment könnyen. Három világvallás vezető képviselői hosszú ideig ellenálltak, tanakodtak, és nem taglalnám az „érveket”. Végül mégis beleegyeztek, de csak 60 órára lehetett a Szent Sírt megbolygatni. Mai napig nem tudom miért. Miért pont 60 óra? Talán mert matematikai erőszakkal a szenvedéstörténet ennyi idő? Nem tudom. Persze nem nyitnék vitát azon, hogy „Krisztus három napra pokolra szállt és ott szenvedett, osztozott a bűnösök szenvedésében” kijelentés – mely ugyan nem szó szerint szól így – elgondolkodtató azért, mert a háromnapi pokolraszállás hogyan fér bele egyeseknek a 60 órába? Nem tudom. Megint egy apró, lényegtelennek mondott állítás, mely nem is ezt akarja közölni?

Lényeg, hogy a sírfelbontást engedélyezték. A félelem pontosan nem érthető, illetve nagyon is. Ha Jézus sírja az, amelyről csak ötven százalékban bizonyítható, hogy ez a sír az a sír, akkor abban kétezer év szemetén, porán kívül mást nem lehet találni. Ha van benne valami, akkor két esély marad, hogy ez a feltételezett ötven százalék nem jött be. Az egyik út az, hogy a sír nem a Szent Sír. Van egy egérút is. Annyi, hogy később beletemettek valakit, valakik, valamiért, és mégis ez a sír az a sír. Régészeti feladvány, nem vallási kérdés. Viszont tény, hogy a miszticitásából¹⁵⁰ erősen veszít, és így devalválódik¹⁵¹ az egész Szent Sír-templom köré vont vallási történet is, főképpen egy másik tény bizonyosságának fényében. De még maradunk a sírnál. Fentebb elmondtuk, hogyan néz ki egy ilyen sír és nagyjából mekkora. Ez a leírás illik erre a sírra is. A gond az, hogy ott, ahol a kőpadnak lennie kellene, ott egy márványlap van, mely mint egy üreg fölött záró fedlapot képez. Hol van a kőpad? Talán mélyebben? A fedlapot jóval magasabbra helyezték, nem a kőfelületre? Mindenesetre ezt a márványtáblát, mint egy gyerekjátékos doboz tetejét ki lehet húzni a helyéről egyfajta vályúban. Igen, de hová? Hát arra területre, ahol egyébként nagyon szűkösen állnia kellene a kőpad mellett, és a térdünknek feszülő táblaéllal mit sem törődve, át kell rajt hajolni, ha a sírba be akarunk nézni. Kissé kényelmetlen, de megtehető. A márványlap korára vannak vélemények, de ezzel nem foglalkoznék, mert a logikai gondolkodást nem viszi tovább. A kihúzott fedlap alatt egy másikat találtak. Én nem hiszem el, hogy erről eddig senki sem tudott. A kérdésről szót ejteni is azért fölösleges, mert ezzel a felső márványlappal, amikor a sírra került, csak az alatta lévő korábbi fedlapot lehetett felülburkolni. Egyáltalán kérdés, hogy miért kellett ezt tenni. Ki az, aki nem emlékszik a mindent dokumentáló egyházban egy ilyen lényeges tényre? És miért nem emlékszik, ha nem emlékszik? Ezt a tényt most új tényként kezelik, mert a lényegről tereli el a figyelmet. A márványfedlap alatt tehát egy második kőtábla van. Anyaga nem ad felvilágosítást arról, hogy mikor helyezték el ezt, az időben elsőt. Az „első” után kérdőjelet is tehetnék, mert nem tudja (nem akarja közölni) a kutatás, hogy van-e még fedlap még lejjebb, azaz van-

e egy „még előbb”, azaz „nulladik” fedlap. A kőlapon, a felső elhúzása után, az elsőn/alsón egy, a kereszt lovagok által használt keresztzimbórium van bevésvé. Hosszas tanakodás után a kutatók az egyetlen evidens és régóta alkalmazott megoldásra jutottak, hogy nem a tábla anyagát kell vizsgálni, hanem annak a kötőanyagának az összetételét kell elemezni, amellyel a táblát berögzítették. Ennek a módszernek sok évtizedes tapasztalata van. A módszer igen jó „hatásfokkal” használható kormeghatározásra. Műemléki épületek kérdéses építési periódusait lehet ilyen vizsgálatokkal pontosan meghatározni. Ezt a vizsgálatot nem Jeruzsálemben végezték, ha a hiányos, a tudatosan hiányossá tett információkból ez kizárható. Viszonyszám: a vizsgálat egy-két óra, az utaztatás napokba telt. Közben a 60 óra lejárt. Ez volt a cél. Az sem világos, hogy ki milyen „szakmai” indok alapján akart várni a kőlap eltávolításával addig, míg a kormeghatározás eredménye meg nem jön? Semmit sem befolyásol az, hogy a habarcs milyen korú, ha meg akarom tudni, ha tényleg meg akarom tudni, hogy mi/ki van a sírban. Az összehangolt és órakulummokkal tűzdelt „szakmai” munka meghozta a gyümölcsét. A sírt visszazárták anélkül, hogy kinyitották volna. Csak annyi kérdésem van ezután, hogy honnan tet-szenek ma tudni, hogy van-e beton abban a sírban, amelyben, ha van, minimum szakmai bukta?

Így aztán a három világvallás nem nyitott újabb frontot az egymás elleni kenetes vallási háborúban. Maradt minden a régiben. Igaz, Izrael állam egy nagyon lényeges lépést tett meg eközben, a vizsgálat körüli időkben, amelyet nem reklámoztak túlzottan. A politikai háttérben annyi történt, hogy Tel-Avivból Jeruzsálembé költözött a kneszet, az izraeli parlament. Szépen, csendesesen, de átköltözött. A szanhedrin is ott van. A szanhedrin, a papi nagy tanács, mely Jézus kora és az azelőtti évezredek óta ugyanolyan. Jogköre és hatalma túlmutat a kneszet kompetenciáin. Amit Izrael állam a nemzetközi politikai porondon képvisel, azt csak úgy képviselheti, ha a szanhedrin hozzájárul. Ez nem kevesebb, mint annyi, hogy a mai Izraelt is végeredményben a Jézus kori Kajafás sokadik utóda vezeti. Miért fontos ez? Azért, mert a hagyomány azt őrzi, hogy a harmadik templom felépítését csak akkor lehet kezdeményezni, ha a törvényhozás Jeruzsálemben van. A Szent Sír meglétéről nincs rendelkezés...

Ha a Szent Sír templomában körülnézünk, még egy darab az, amely érdekes gondolatok ébreszt az emberben. És ezzel párhuzamosan felhorgadnak azok a kételyek, melyek ennek alapján az egész templom hitelességét gyökeresen aláássák.

Egy régi ismerőssémmel futottam össze a minap. Az illetőt régen nem láttam. Ő nagy vehemenciával mesélni kezdte, hogy nemrég volt a Szentföldön, és mennyi csodás dolgot látott. Kitért arra, hogy a Szent Sír templomában van egy kötőmb, egy kőhasáb, melyen Jézust balzsamozták. Itt a meghatottság könnyei gyűltek a szemébe és folytatta, hogy a beteg gyerekeket ráteszik a kötőmbre, az emberek mind tapintani akarják, a rokkantak érinteni. Persze mindezt – a templomlátogatással együtt – nem ingyen tehetik. Ez talán nem is lényeges, hiszen minden ilyen nagyon igénybe vett zárandokhelyet fenn is kell tartani valamiből. Az már nagyon nincsen rendben, elsősorban az agyakban, hogy az önmagát vallásosnak tartó, élete pályáján szakmai elismerést kivívó, korosodó ember ezt a jól irányzott maszlagot nemhogy beveszi, de tovább is adja. Azt kérdeztem tőle, hogy tanult-e hittant. Megütkezve válaszolta, hogy persze. Aztán azt kérdeztem, hogy mikor? Kissé zavartan annyit mondott, hogy a bérmlás előtt fejezte be. Most nyugdíjas. Azóta rendszeresen templomba jár, és hívőnek tartja magát. A következő kérdésem az volt, hogy tudja-e, hogy Mária Magdolna húsvét vasárnap reggel miért sietett a sírhoz. Mondta, hogy persze, azért, hogy bebalzsamozza Jézus testét, mert akkor a rituálénak nem feleltek meg pénteken, mert nem volt rá idő. Akkor milyen kötőmböt simogattál te a Szent Sír templomában? Otthagytam köszönés nélkül, és azóta nem ismer meg az utcán. Én kérek elnézést mindazoktól, akik nem szeretnek vagy nem akarnak gondolkodni. Ez a XXI. századi búcsúcédula napjainkban. Ezt is veszik... Az eredeti búcsúcédulákat az európai műveletlen emberek vették abban a hitben, hogy bűneik ezért nyernek megbocsátást. Fél évezreddel később az önmagát műveltnek tartó

templomlátogató is vesz egy-egy „búcsúcédulát”, pedig már mindenki képzett, iskolázott, intelligens. Látható, hogy a demagógia nem képzettségfüggő, és ezért a legnagyobb erő a világon, mert ellene nem lehet logikus gondolatokkal és érvekkel hatni. Én sem hiszem, hogy ezt a „gondolkodásmódot” meg tudom változtatni. A nyilvánvaló sarlatánságot lehámozva marad még mindig etikai üzenet, és abban kellene hinni, a többit pedig kitakarítani a hit világából. Nem nagyon megy. Jakob Jordaens:

Ahogy az öregek énekelnek, úgy fújják a fiatalok című képe erről szól. Egyik képet

Bécsben őrzik, a másik ugyanilyen témájú képet a Magyar Szépművészeti Múzeumban, Budapesten 53.452-es leltári szám alatt.

Az újabb nemzedék tudatos agymosása nem újkeltű, és ezt akár álságosan az oktatás mezébe is burkolhatom. A biokémiai számítógép, az agykéreg programozása, hosszú, kimerítő, drága, rossz hatásfokú, és lehet oktatásnak is nevezni, de senki nem tudja ezt az állítást konkrét határvonallal elválasztani a tudatos agymosástól. Erről szól a képek látens¹⁵² üzenete.

Ha „visszamegyünk” a kétezer évvel ezelőtti temetési szertartáshoz, akkor ott tartunk, hogy a balzsamozást kihagyva a lepelbe takarják Jézus ágyékkötő nélküli mezítelen testét. Közeleg a szombat bejövetele, és ezért minden tevékenységet fel kell függeszteni, így a temetést is. A szombat péntek este „jön be”, akkor, amikor az Esthajnalcsillag láthatóvá válik az égen. Ezt ma visszamenőleg másodperc pontossággal tudják megadni a csillagászok. Nincs semmiféle bizonytalanság ebben. A sírkamra bejáratát egy szikladarabbal torlaszolják el, mely nem kerek, nem malomkő, nem lehet hengeríteni, csak tuszkolni, feszítődorongokkal a bejárat elé csúsztatni. A kő erősen zár. Alig-alig marad rés, de azért marad. Viszont sem ember, sem ragadozó állat nem fér be, még egy macska sem. Mindenki ha-

zamegy, mert a szombat tiltásainak megszegése a legkeményebb törvényi megtorlást vonja maga után. Ezért senkinek sem érdeke a sír bolygatása sem, de az őrzése sem.

Azokat az ábrázolásokat és gyermekes történeteket, amelyek a sír két oldalán álló marcona, római katonáról és azok elalvásáról, az angyal általi elaltatásáról szólnak, nyugodtan Andersen művei közé sorolhatjuk, bár ez a mese nem olyan színvonalas, mint az Andersen-mesék általában. A rómaiak a testet kiadták, meg voltak győződve a halál beálltáról. Nincs ok, amiért őrizni kellene a sírt. Ez ettől fogva zsidó belügy. A Jézuskövetők halottnak hiszik a mestert, és amúgy is üldözöttek a társadalmon belül. Miért tennék ki magukat egy törvényes eljárásnak, esetleges lebukás esetén? Minek őriznék a sírt? A többségi zsidó társadalom nagyobb részének fogalma sincsen, hogy ki az a Jézus nevű sokadik próféta. Ha van fogalma, akkor nem volt Pilátus udvarában a szavazáskor, és nem tudja, hogy az eljárás lezárult, és a „bűnöst” kivégezték. Ha pedig tudja, akkor jó érzéssel bújik ágyba, hogy az ősi vallást kárhóztató végre elnyerte méltó büntetését. Ebből annyi a logikus konklúzió¹⁵³, hogy a sírt senki sem őrizte, mert nem volt miért.

A sírhoz legközelebb vasárnap hajnalban, a szombat kimenetele után jöttek markos legények, akik a követ „elhengerítették”, és innen kezdődik az a történet, melyet a világtörténelem legismertebb paranormális jelenségeként is jellemezhetnénk. De nem csoda, nem földöntúli, hanem egy normális, természetes, de nem szokványos élettani folyamat, mely valóban párosul valami olyan jelenséggel, amelyre ma csak részlegesen lehet választ adni. Ma még. A válasz azonban nem sokáig fog várni magára. A kettős feltámadás logikája közelebbvisz a megoldáshoz.